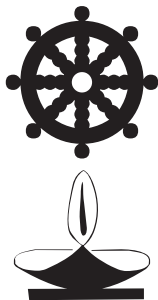

(සිංහල තේරුම සහිත)

මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

තුන් සූත්‍රය බොජ්ඣංග සූත්‍රය ඇතුළුව

ධර්ම දූත ප්‍රජාවකි.

ධර්ම දාය

‘අම්මා අනුස්මරණ පදනම’

(හොමිලේ බෙදීම පිණිසයි.)

මුද්‍රණය

දිමුතු මුද්‍රණාලය

අංක 103/A, නුවර පාර, යක්කල.

0332239662, 0778829705

web - www.dimuthupublication.com

email - dimuthupub@gmail.com

හැඳින්වීම

නිබ්බානං පරමං වදන්ති බුද්ධා

සර්වඥයන් වහන්සේලා නිර්වාණය පරම සැපයයි දේශනා කරති. නිවනට පැමිණීමේ ඒකායන මාර්ගය සතර සතිපට්ඨානය යැයි ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළු සේක. මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රය වනාහි සතර සතිපට්ඨානය සවිස්තරව වදරා ඇත්තා වූ කම්ප්ථාන භාවනා විසි එකකින් ප්‍රතිමණ්ඩින් වූ නිවන් මග කුළුගන්වා ඇති අතිශයින්ම ශ්‍රේෂ්ඨ බුද්ධ දේශනාවකි. සියලුම බුද්ධශාසනයන්හි එකසේම දේශනා කරනු ලබන අවිජ්ජිත දේශනාවකි. මේ මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රාන්තය දේශනා කිරීම හා මනසිකාරයන් සතර සතිපට්ඨාන භාවනාවට අතිශයින්ම උපකාර වේ, ශාසනයද දියුණුවට පැමිණි, මෙය ඒකායන මාර්ගය බැවිනි.

සමබුද්ධ ශාසනයේ විරස්ථිතිය පිණිස ශ්‍රී කල්‍යාණී යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව පිහිටුවා වදළු ශ්‍රී. ක. යෝ. සංස්ථාවේ ප්‍රධානාචාර්ය අපවත් වී වදළු අතිපූජ්‍ය රාජකීය පණ්ඩිත සිරි ඤාණාරාමාභිධාන මහෝපාධ්‍ය මාහිමිපාණන් වහන්සේටත් ශ්‍රී. ක. යෝ. සංස්ථාවේ සමුත්පාදක ප්‍රධාන අනුශාසක අපවත් වී වදළු අති පූජ්‍ය රාජකීය පණ්ඩිත කඩවැද්දුවේ ශ්‍රී ජිනවංශාභිධාන අස්මදචාර්ය මාහිමිපාණන් වහන්සේටත් සුවසේම පාරමි පුරා උතුම් වූ ලොව්තුරා බුද්ධත්වය පිණිසම මේ කුසලය හේතු වේවා!

මෙය තෙවෙනි වර මුද්‍රණය කිරීම පිණිස ඉතා කරුණාවෙන් උපදෙස් දීමෙන් හා සෝදුපත් ශෝධනය කිරීමෙන් පිහිටාධාර වූ හා උයන ආරණ්‍යවාසී පූජ්‍ය මීගොඩ සංඝසෝහන මහා ස්ථවිර

ස්වාමීන් වහන්සේන් මෙ පිං බලෙන් සුවසේම පාරමි පුරා අමා
නිවහින් සැනසෙත්වා!

මෙම ධර්ම ග්‍රන්ථය තෙවෙනි වරටත් මුද්‍රණය කිරීම සතුටට
කාරණයකි. මෙය පරිහරණය කරන සියලු දෙනාම සතර
සතිපට්ඨාන ධර්මයෝ ආදරයෙන් ප්‍රගුණ කෙරෙත්වා!

මෙය ධර්ම දනය වශයෙන් මුද්‍රණය කොට පරිත්‍යාග කිරීමට
ඉදිරිපත් වූ පුණ්‍යකාමි “අම්මා අනුස්මරණ පදනම” හි භාරකාර
අරඹවත්ත පවුලේ දු දරුවන් ප්‍රධාන මුණුබුරු මිණිබිරියන් ගෙන්
සැදුම්ලත් සිද්ධාර්ථ සහෘද සංසඳය මගිනි. නමින් පරලොව
සැපත් කුරුවිට ආරච්චිගේ බියට්ස් නෝනා අරඹවත්ත
මව්තුමියටත්, අරඹවත්තගේ හේරත් පියතුමා ඇතුළු ඊට
සම්බන්ධ ශ්‍රෝති ගුරුවර බන්ධු මිත්‍රාදී සැමටත් දැනට සුචිත්තව
වාසය කරන දු දරුවන් ඇතුළු ආධාර උපකාර කළ ගිහි පැවිදි
සැමටත් ප්‍රඥා පාරමි ශීර්ෂයෙන් පිරිනැමෙන ධර්මදානිශංස
බලයෙන් සහ රත්තත්‍රය සතු අසීමිත සුවිසි මහා ගුණානුභාව
බලයෙන් ආයු වර්ණ සැප බල ප්‍රඥවත් නිරෝගී සුවයත්
දෙලොව සුඛ සෙතත් ශාන්ති ලක්ෂණ නිර්වාණ සම්පත්තිය
අත්වේවා!

‘සබ්බ සත්තා භවන්තු සුඛිත්තතා’

මෙයට මෙතැනි,

නා උයනේ අරියධම්ම මහා ස්ථවිර

පෙරවදන

‘සබ්බ දුකං ධම්ම දුකං ජිනාති’

සතර සතිපට්ඨානය නිවන් ලබාගැනීමේ ඒකායන මාර්ගයකි. එය කම්ප්ථාන විසි එකකින් සමන්තාගත වේ. අනුපස්සනා වශයෙන් කායානුපස්සනා, වේදනානුපස්සනා, චිත්තානුපස්සනා ධම්මනුපස්සනා යයි අනුපස්සනා හතරකි. නිසියාකාරව මෙය වැඩීමෙන් උපරිම වශයෙන් අවුරුදු හතකින් හෝ හේතු සම්පත් ඇති යෝගාවචරයෙකු විසින් දින හතකින් හෝ අර්භ්‍යත්වයට පත්වේ. බැඳීම් ඉතිරි වූයේ නම් අනාගාමීත්වයට පත්වේ යයි එම සූත්‍රයේ අගට සඳහන් වේ.

මෙම සතිපට්ඨාන සූත්‍රය නාඋයන ආරණ්‍ය සේනාසනයේ කන්දේ බෝධිය අභියසදී සෑම පුර පසලොස්වක් පෝයට පෙර දිනදී බුද්ධ පූජා බෝධි පූජාවන්ට අනතුරුව සජ්ඣායනා කරනු ලැබේ. මෙම සජ්ඣායනාවට නිත්‍ය වශයෙන් සහභාගි වන පූජ්‍ය ජා ඇල මහින්දනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේ සියලුම සතිපට්ඨාන පොත් වල එකම ආකාරයට මුද්‍රණය වී නොමැති බව දැක සෑම දෙනාටම එකම විධියට සජ්ඣායනා කිරීමේ පහසුව සඳහා නිවැරදිව කුඩා පොතක් වශයෙන් මුද්‍රණය කළහොත් හොඳ යයි අදහස් කළ බැවින් මෙම සතිපට්ඨාන අත් පොත එළිදැක්වේ. මෙහි උපග්‍රන්ථයක් වශයෙන් තුන් සූත්‍රයද කස්සප බොජ්ඣංග සූත්‍රයද පොතේ අගට එකතු කර ඇත.

සියලු දෙනාගේම ධර්මාවබෝධය පිණිසත් එම ස්වාමීන් වහන්සේගේ පරලෝසුපත් දෙමාපියන්ට සහ මළ ගිය ඤාතීන්ට පින් අනුමෝදන් කිරීමට ධර්ම දූතයක් වශයෙන් මෙම පොත

මුදුණය කරවා බෙද දීමට බලාපොරොත්තු වේ.

මෙම කුසලය ශ්‍රී කළ්‍යාණි යෝගාශ්‍රමාධිපති අති පූජනීය නාදයෙන් අරියධම්ම මානිමිපාණන් වහන්සේට අත්පත් වීමෙන් මෙලොව වශයෙන් ඇති අපල උපද්‍රව දුර්ගුණ වී පැතුම් පරිදි උතුම් වූ සම්මා සම්බුද්ධත්වය පිණිසම හේතු වේවා.

මෙම පොත එළි දැක්වීමට අදහස් පහල කරගත් පූජ්‍ය ජාඇල මහින්දනන්ද ස්වාමීන් වහන්සේට තව තවත් මෙවැනි පින්කම් කර ගැනීමට අවස්ථාව ලැබේවා.!

මෙම කුසලය නිවන් පිණිසම හේතු වේවා.මෙම පොත මනා ලෙස මුදුණය කළ මුදුණාලයාධිපති තුමාටත් එහි සේවක මඩුල්ලටත් මෙම කුසලය ධර්මාවබෝධය පිණිසම හේතුවේවා.

මේ වගට,
සසුන් ලැදි,
මී. සංඝසෝභන ස්ථවිර,
නාදයන ආරණ්‍ය සේනාසනය,
පන්සියගම.

පුණ්‍යානුමෝදනාව....

ලොව ඇතිතාක් සියළුම ඇලිම් අතුරෙන් ශ්‍රේෂ්ඨතම ඇලිම ධර්මයෙහි නුවණින් ඇලීමයි.

මෙම උතුම් වූ ධර්ම දහමය කුසල බලයෙන් අපවත් වී වදලා වූ ශ්‍රී කලාණි යෝගාශ්‍රම සංස්ථාව පිහිටුවා වදලා වූ රාජකීය පණ්ඩිත සිරි ඤාණාරාමාභිධාන නාහිමිපාණන් වහන්සේටත්, අපවත් වී වදාළා වූ ශ්‍රී. ක. යෝ. සං. සමුත්පාදක අති පූජනීය රාජකීය පණ්ඩිත කඩවැද්දවේ ශ්‍රී ජිනවංශාභිධාන නාහිමිපාණන් වහන්සේටත් පරලොව සැපත් අතිපූජනීය මාවතගම ගුණානන්ද මහෝපාධ්‍ය මාහිමිපාණන් වහන්සේටත් සුවසේම පාරමි පුරාගෙන උතුම් වූ ලොව්තුරු බුදුබව පිණිසම හේතු වේවා...!

මෙම සිංහල තේරුම සහිත මහා සතර සතිපට්ඨාන අත්පොත සංස්කරණය කර තෙවනි වර මුද්‍රණය කිරීම සඳහා මහත් කරුණාවෙන් අවසර අනුශාසනා ලබා දුන් අති පූජනීය ‘ගුන්ථය සම්පාදක, අපගේ ගුරු දෙවෝත්තම පරම පූජනීය ශ්‍රී ලංකා රාමඤ්ඤ මහා නිකායේ ශ්‍රී කලාණි යෝගාශ්‍රමාධිපති හා ශ්‍රී. ලං. රා. ම. නි. අනුනායක ධුරන්ධර, මහෝපාධ්‍යාය, මහා කම්මට්ඨානාචාර්ය, ත්‍රිපිටක වාගිශ්වරාචාර්ය, ශාසනධිප අති පූජනීය නා උයනේ අරියධම්මාභිධාන මාහිමිපාණන් වහන්සේට මෙම උතුම් කුසල බලයෙන් සකලාන්තරාය සර්වෝප-ද්‍රවයන්ගෙන් තොරව ආයුරාරෝග්‍යාදී සුව විඳිමින් සුවසේ පාරමි පුරාගෙන උතුම් වූ ලොව්තුරු බුදුබව පිණිසම හේතු උපනිශ්‍රය වේවා...!

2014 සැප්තැම්බර් මස 23 වැනි දිනට අපිදු පැවදි වි වසර 10 ක් සම්පූර්ණ වීමද සතුටින් සිහිකරන අතර මේ උතුම් කුසලබලයෙන් අප වෙත මුලින්ම පැවිද්ද ලබාදුන් මහෝපාධ්‍ය අති පූජනීය නාහල්ලේ කළ්‍යාණවංශ මානිමිපාණන් වහන්සේටත් විශේෂයෙන්ම මේ ග්‍රන්ථයේ සෝදුපත් නිරීක්ෂණය සහ ජේද ගැන්වීමේ කටයුතු සිදුකරමින්ද මේ සඳහා මුල සිටම මහත් වෙහෙසක් දරා අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා දෙමින්ද අප දිරි ගැන්වූ, සුවිශාල ශාසනික මෙහෙවරක යෙදෙන, තපෝවෘද්ධ, ගුණවෘද්ධ, සිල්වෘද්ධ, අප ආචාර්යෝත්තම අතිපූජනීය මිගොඩ සංඝ සෝහන මානිමිපාණන් වහන්සේටත්, මේ සඳහා තුන් සූත්‍රය, බොජ්ඣංග පිරිත ඇතුල් කිරීම මැණවැයි උපදෙස් දුන්, නිරන්තරයෙන් අප සියලු දෙනාම සතර සතිපට්ඨානය තුළ ප්‍රායෝගිකව යෙදවීමට උපදෙස් දෙමින් දෙස් විදෙස් අප සැමටම භාවනා කර්මස්ථාන ලබා දෙමින් සේනාසනයේ සියලු කටයුතු සඳහා අනුශාසනා කරමින් උතුම් සාසනික මෙහෙවරක යෙදෙන අතිපූජනීය අඟුල්ගමුවේ අරියනන්ද ගරු ස්වාමීන් වහන්සේ ඇතුළු සියලු ගුරු උතුමන් වහන්සේලාටත්, උපකාර කළ අතිපූජනීය ගල්ගමුවේ සන්තින්ද්‍රිය ස්වාමීන්ද්‍රයාණන් වහන්සේටත් නාගපොකුණේ අරියසීල ස්වාමීන් වහන්සේටද, විවිධාකාරයෙන් සහය සම්බන්ධ වූ සබුන්මචාරීන් වහන්සේලා සැමටද මහ සගරැවනටද මෙයින් ජනිත පුණ්‍ය බලයෙන්, නිදක් නිරෝගි සුව, ලොව්තුරු සැප කෙළවර පැතු උතුම් බෝධිඥානයකින් ශාන්ත නිර්වානාවබෝධය පිණිසම හේතු වේවා...!

අපගේ පරලෝසැපත් මව් පිය දෙපලට පිං පිණිස මෙවන් අගනා ධර්ම ග්‍රන්ථයක් මුද්‍රණය කර උතුම් පුණ්‍ය පූජාවක් කිරීමට අවස්ථාව සැලසුණෝ, 'අම්මා අනුස්මරණ පදනම' ප්‍රධාන සිද්ධාර්ථ සංසදයේ මූලික දයකන්වය තුළින් ලත් උපකාරය මගිනි.

ග්‍රන්ථය ඉතාම කැපවීමෙන් මනා ලෙස මුද්‍රණය කර දුන් අප හිතවත් පුණ්‍යකාමී යක්කල, 'දිමුතු' මුද්‍රණාලයාධිපති බණ්ඩාර මහතා ප්‍රධාන කාර්ය මණ්ඩලයටත්, පිටකවරය හා ඇතුළු රූ සටහන් සිතුවම් කළ උපාලි අරඹවත්ත සොහොයුරාටත් පරිත්‍යාගශීලී වූ සැමටත් මෙම කුසල බලයෙන් සුගති සැප සම්පත් කෙළවර උතුම් ධර්මාවබෝධය ම වේවා...!

මෙහි පළමු වෙළුමෙහි සූත්‍රය අගට යොදා තිබූ සිංහල තේරුම වෙනුවට අති පූජනීය ඇරුපොළ විපස්සී ස්වාමීන් වහන්සේගේ සනිපට්ඨාන පොතෙන් උපුටාගත් සිංහල තේරුම එක් කළ බව ගෞරව පූර්වකව පිංදීමෙන් සිහිපත් කරමි. විශේෂයෙන් මෙම ග්‍රන්ථය ජේදයෙන් ජේදයට සරළ සිංහල තේරුම සහිතව සකසා ඇත. ගිහි පැවැදි කා හටත් හුදෙකලාව විසීමේ දී හෝ වාහනයක ගමන් කිරීමේදී වුවද කියවීමට, සජ්ඣායනා කිරීමට, අත් බැගයක ගෙන යා හැකි කුඩා අත් පොතක් සේ පරිහරණයට පහසු පරිදීම සකස් කර ඇත. මෙයින් ජනිත කුසල බලයෙන් මෙය භාවිත කරන සැමටත් දෙවියන් සහිත සකල ලෝක සත්වයන්ටත් අප හැමදෙනාටමත් සකලාන්තරය සර්වෝපද්‍රවයන්ගෙන් තොරව ලොවි ලොවිතුරු සැප කෙළවර උතුම් නිර්වානාවබෝධය පිණිසම හේතු වේවා...!

**සබ්බේ සත්තා ච භුතා ච - හිතා ච අහිතා ච මෙ
අනුමෝදිත්වාදුමං පුඤ්ඤං - පාපුණන්තු සිවං පදං**

සාධු...! සාධු...! සාධු...!

නා උයන ආරණ්‍යසේනාසනය

නිළිණ කිරීම

2014-12-28 දිනට අසුළුක් (81) වෙනි විය සපුරන
අප ආචාර්යෝත්තම ශිලමහන්ත, ගුණමහන්ත,
වීරියමහන්ත, සංඝසෝහන තපෝ ගුණාති යනිවර
අති පූජනීය සංඝ සෝහන මා හිමිපාණන් වහන්සේ
වෙත නිදුක් නිරෝගි වීර ජීවනය උදා වේවායි! මහ
සඟරුවනගේ සමාදුර ආශීර්වාද උපහාර පූජාවක්
ලෙසින් මේ උතුම් ධර්ම ග්‍රන්ථය පිළිගන්වේවා...!

මහා සතිපට්ඨාන සූත්‍රය

නමො තසස භගවතො අරහතො
සමමා සමබුද්ධසස

නිදන කථා

I. එවං මේ සුතං එකං සමයං භගවා කුරුසු විහරති කම්මාසසදම්මං නාම කුරුනං නිගමො. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙහ සි: ‘භික්ඛවො’ ති. ‘හදනෙහ’ ති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසෙසාසුං, භගවා එත-දෙවොච.

මෙසේ මා (ආනන්ද භිමියන්) විසින් අසන ලදි. එක් අවධියක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කුරු රටේ කල්මාස දමන නැමති කුරුන්ගේ ගම්මානයක වැඩ වාසය කොට වදරණ සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, ‘මහණෙනි’ යි භික්ෂූන්ට අරමතු සේක. ස්වාමීනි’ යි ඒ භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිතුරු දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළ සේක.

(උදෙසාචාරය)

2. එකායනෝ අයං භික්ඛවෙ මගො සත්තානං විසුද්ධියා සොකපරිද්දවානං සමති කකමාය, දුක්ඛ දොමනස්සානං අත්ථඛගමාය, ඤායස්ස අධිගමාය, නිබ්බාණස්ස සවජ්ඣිරියාය, යදිදං චත්තාරො සතිපට්ඨානා.

මහණෙනි, මේ සතර සතිපට්ඨානය විත්ත පාරිශුද්ධිය පිණිසත් ශෝක වැලපිම් ඉක්මවීමටත්, කායික මානසික දුක් පොම්නස් පහකිරීමටත්, ලෝකොත්තර මාර්ග නුවණ ඉපදවීමටත්, නිවන අවබෝධ කිරීමටත් ඇති එකම මග මෙම සතර සතිපට්ඨානයයි.

3. කතමෙ චත්තාරො? ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි විහරති, ආනාපි සමපජානෝ සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣා දොමනස්සං. වෙදනාසු වෙදනානුපස්සි විහරති ආනාපි සමපජානෝ සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣා දොමනස්සං.

කවර සතර සතිපට්ඨාන කෙනෙක්ද? මහණෙනි, මේ සසුනෙහි සසර භය දක්නා තැනැත්තා කෙලෙස් තවන වීර්ය්‍ය ඇතිව, මනා සිති නුවණින් හා නොකිලිව සිතින් කායික ස්වභාවයන් දකිමින් ලොක ස්වභාව ධර්මතාවයෙහි ඇලීමත් ගැටී-මත් දුරුකිරීම පිණිස (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

කෙලෙස් තවන වීර්ය ඇතිව, මනා සිහි නුවණින් හා නොකිළිටි සිතින් වින්දන ස්වභාවයන් දකිමින් ලොක ස්වභාව ධර්මතාවයෙහි ඇලීමත් ගැටීමත් දුරු කිරීම පිණිස (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

විතෙත විතතානුපසසි විහරති, ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣා ද්‍රෝමනස්සං. ධමෙමසු ධම්මානුපසසි විහරති, ආනාපි සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ අභිජ්ඣා ද්‍රෝමනස්සං.

කෙලෙස් තවන වීර්ය ඇතිව, මනා සිහි නුවණින් හා නොකිළිටි සිතින් සිතූම් හෙවත් සිතන ස්වභාවයන් දකිමින් ලොක ස්වභාව ධර්මතාවයෙහි ඇලී මත් ගැටීමත් දුරුකිරීම පිණිස (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. කෙලෙස් තවන වීර්ය ඇතිව, මනා සිහි නුවණින් හා නොකිළිටි සිතින් නාම රූප ධර්මයන් දකිමින් ලොක ස්වභාව ධර්මතාවයෙහි ඇලීමත් ගැටීමත් දුරුකිරීම පිණිස (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

කායානුපසසනා

4. කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසසි විහරති, ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා, රුක්ඛමූලගතො වා, සුඤ්ඤගාරගතො වා, නිසීදති පලලඛකං ආභූජිතවා උජුං කායං පණිධාය, පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙතවා.

මහණෙනි, සසර භය දුක්ඛා තැනැත්තා කෙසේ කායික ස්වභාවයන් දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත බරැයිද?

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි සසර භය දුක්ඛා තැනැත්තා අරණ්‍යයකට ගියේ හෝ රුක් මූලකට ගියේ හෝ හිස් ගෙයකට ගියේ හෝ පලක් බැඳ, කය සෘජුව තබාගෙන, නොකිළීරි සිත ඵලවාගෙන හිඳියි.

සො සනො'ව අසසති, සනො' ව පසසති. දිඝං වා අසසසනොනා දිඝං අසසසාමීති පජානාති, දිඝං වා පසසසනොනා දිඝං පසසසාමීති පජානාති, රසසං වා අසසසනොනා රසසං අසසසාමීති පජානාති රසසං වා පසසසනොනා රසසං පසසසාමීති පජානාති.

හෙතෙම නොකිළීරි සිතින්ම ආශ්වාස කරයි. නොකිළීරි සිතින්ම පුශ්වාස කරයි. දිගට ආශ්වාස වන විට දිගට ආශ්වාස වේ යයිද, දිගට පුශ්වාස වන විට දිගට පුශ්වාස වේ යයිද මනාව දැන ගනියි. කෙටියට ආශ්වාස වන විට කෙටියට ආශ්වාස වේ යයිද, කෙටියට පුශ්වාස වන විට කෙටියට පුශ්වාස වේ යයිද මනාව දැන ගනියි.

සබ්බ කායපට්ඨංවෙදි අසසසිසසාමීති සිකබ්බි, සබ්බකායපට්ඨංවෙදි පසසසිසසාමීති සිකබ්බි. පසසමහයං කායසංඛාරං අසසසිසසාමීති සිකබ්බි, පසසමහයං කායසංඛාරං පසසසිසසාමීති සිකබ්බි.

ආශ්වාසයේ පටන් ගැන්ම, ඇදීයාම, නැවතීම යන)

සම්පූර්ණ ආශ්වාසය වැටහෙන සේ පුරුදු කරයි. ප්‍රශ්වාසයේ පටන් ගැන්ම, ඇදීයාම, නැවතීම, යන සම්පූර්ණ ප්‍රශ්වාසය වැටහෙන සේ පුරුදුකරයි. ආශ්වාස කායික ස්වභාවයන් සන්සිඳෙන තුරු පුරුදු කරයි. ප්‍රශ්වාස කායික ස්වභාවයන් සන්සිඳෙන තුරු පුරුදු කරයි.

සෙය්‍යථාපි නික්ඛවෙ දුකෙඛා හමකාරො වා හමකාරනෙතවාසී වා දීඝං වා අඤ්ඤානො දීඝං අඤ්ඤාමිති පජානාති, රසං වා අඤ්ඤානො රසං අඤ්ඤාමිති පජානාති,

මහණෙනි, යම්සේ ලියන වඩුවෙක් හෝ ලියන වඩු අතවැසියෙක් හෝ දිගට ලකුණු කරන (ලියවන) විට දිගට ලකුණු කරමි'යි දැන ගනියිද කෙටියට ලකුණු කරන විට කෙටියට ලකුණු කරමි'යි දැන ගනියිද

ඵචමෙව ඛො නික්ඛවෙ නික්ඛු දීඝං වා අසසසනො දීඝං අසසසාමිති පජානාති, දීඝං වා පසසසනො දීඝං පසසසාමිති පජානාති, රසං වා අසසසනො රසං අසසසාමිති පජානාති, රසං වා පසසසනො රසං පසසසාමිති පජානාති

මහණෙනි, ඵපරිද්දෙන්ම සසර හය දක්නා තැනැත්තා දිගට ආශ්වාස කරන විට දිගට ආශ්වාස කරමි'යි මනාව දැන ගනියි. දිගට ප්‍රශ්වාස කරන විට දිගට ප්‍රශ්වාස කරමි'යි මනාව දැන ගනියි. කෙටියට ආශ්වාස කරන විට කෙටියට ආශ්වාස කරමි'යි දැන

ගනියි. කෙටියට ප්‍රශ්නාස කරන විට කෙටියට ප්‍රශ්නාස කරමි'යි මනාව දැන ගනියි.

**සබ්බකායපටිසංවේදී අස්සසිසකාමීති සිකඛති,
සබ්බකායපටිසංවේදී පස්සසිසකාමීති සිකඛති.
පස්සමහයං කායසංඛාරං අස්සසිසකාමීති
සිකඛති . පස්සමහයං කායසංඛාරං
පස්සසිසකාමීති සිකඛති.**

ආශ්වාසයේ පටන් ගැන්ම, ඇදියාම, නැවතීම යන සම්පූර්ණ ආශ්වාසය වැටහෙන සේ පුරුදු කරයි. ප්‍රශ්නාසයේ පටන් ගැන්ම, ඇදියාම, නැවතීම යන සම්පූර්ණ ප්‍රශ්නාසය වැටහෙන සේ පුරුදු කරයි. කායික (ආශ්වාස) ස්වභාවයන් සන්සිඳෙන (නිරුද්ධ වන) තුරු පුරුදු කරයි. කායික (ප්‍රශ්නාස) ස්වභාවයන් සන්සිඳෙන (නිරුද්ධවන) තුරු පුරුදු කරයි.

**ඉති අජ්ඣාතනං වා කායෙ කායානුපස්සී
විහරති. ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සී
විහරති. අජ්ඣාතන ඛනිදුධා වා කායෙ
කායානුපස්සී විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සී
වා කායසමීං විහරති. වයධම්මානුපස්සී වා
කායසමීං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සී
වා කායසමීං විහරති.**

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. බාහිර (සන්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන්ද (මෙබඳු යයි කියා) හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. තමන්ගේද

අනුන්ගේද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දැකීමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දැකීමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දැකීමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම, නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

අත්ති කායොති' වා පනස්ස සති පච්චපට්ඨිතා හොති. යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය අතිස්සිතො ච විහරති. න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි විහරති.

(ආනාපාන පඛ්ඛං - I)

ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස පමණක් ඇතැයි'ද සත්වයෙකු, පුද්ගලයෙකු නැතැයි'ද නොකිලීටි (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගතා) නුවණ වැඩිම පිණිසද මතු මත්තෙහි නොකිලීටි (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිසද හේතු භූත වෙයි. (ආශ්වාස ප්‍රශ්වාස මගේය; මමය, කියා ගනු ලබන) තණ්හා, දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ (ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසාදි) කිසියම් ස්වභාවයක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනියි. මහණෙනි සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේ කායික ස්වභාවයන්

(විදුර්ශනා නුවණින්) දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

5. පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ගවජනෙතා වා ගවජාමිති පජානාති, ධීතො වා ධීතොමහිති පජානාති, නිසිනො වා නිසිනොමහිති පජානාති. සයානොවා සයානොමහිති පජානාති. යථා යථා වා පනස්ස කායො පණිහිතො හොති, තථා තථා නං පජානාති.

මහණෙනි, නැවත අනික් භාවනා කොටසක් කියමි. සසර භය දක්නා තැනැත්තා යනවිට, යනබව මනාව දැන ගනියි. සිටින විට සිටින බව මනාව දැන ගනියි. හිඳින විට හිඳින බව මනාව දැන ගනියි. නිදන විට නිදන බව මනාව දැන ගනියි. යම් යම් ආකාරයට ඔහුගේ කය හසුරුවනු ලැබේද ඒ ඒ අයුරින් මනාව දැන ගනියි.

ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපසසී විහරති. බහිදුධා වා කායෙ කායානුපසසී විහරති. අජ්ඣන්ත බහිදුධා වා කායෙ කායානුපසසී විහරති. සමුදයධම්මානුපසසී වා කායසමිං විහරති. වයධම්මානුපසසී වා කායසමිං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපසසී වා කායසමිං විහරති .

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ශනා නුවණින්) දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. බාහිර (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙබඳුයි කියා)

හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. තමන්ගේද අනුන්ගේද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇති වීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

අතර් කායොති' වාපනසස සති පච්චුපට්ඨතා හොති. යාවදෙව ඤාණමනතාය පතිසසතිමනතාය අතිසසිතො ච විහරති. න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසසි විහරති.

ඉරියාපට් පබ්බං - 2

ඉරියව් පමණක් ඇතැයි' ද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයි ද නොකිළීටි (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිස ද හේතු භූත වෙයි. (ඉරියව් මගේය, ඉරියව් මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ (ඉරියව්) කිසිවක් දැකි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනියි.

6. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අතික්කනෙන පටික්කනෙන සමපජානකාරී හොති, ආලෝකිතෙ විලෝකිතෙ සමපජානකාරී හොති,

**සමම්ඤජ්ජිතෙ පසාරිතෙ සමපජානකාරී හොති,
සංඝාරිපත්තච්චරධාරණො සමපජානකාරී
හොති,**

මහණෙනි, නැවත අනික් භාවනා කොටසක් කියමි. සසර භය දක්නා තැනැත්තා ඉදිරියට යාමේදී ද ආපසු ඒමෙහිදී ද මැනවින් දැන කරන්නේ වෙයි. ඉදිරිය බැලීමේදී ද අවට බැලීමේදී ද මැනවින් දැන කරන්නේ වෙයි. අත් පා හැකිලීමේ දීද දිග හැරීමේ දීද මැනවින් දැන කරන්නේ වෙයි. දෙපට තනිපට අඳුන සිවුරු පාත්‍ර දැරීමෙහිදී ද මැනවින් දැන කරන්නේ වෙයි.

**අසිතෙ පීතෙ බායිතෙ සායිතෙ සමපජානකාරී
හොති, උච්චාරපසසාවකමෙම සමපජානකාරී
හොති, ගතෙ ධීතෙ නිසිනෙන සුතෙන
ජාගරිතෙ භාසිතෙ තුණහිභාවෙ
සමපජානකාරී හොති.**

කෂමෙහිදී ද බීමෙහිදී ද සැපීමෙහිදී ද රස විඳීමෙහිදී ද මැනවින් දැන කරන්නේ වෙයි. මල මුත්‍ර පහ කිරීමෙහිදී ද මැනවින් දැන කරන්නේ වෙයි. යෂමෙහිදී ද සිටීමෙහිදී ද නිඳීමෙහි දී ද නිඳීමෙහිදී ද නිඳිවැරීමෙහිදී ද දෙඩීමෙහිදී ද නොදෙඩීමෙහිදී ද මැනවින් දැන කරන්නේ වෙයි.

**ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපසසී
විහරති. ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපසසී
විහරති. අජ්ඣන්ත ඛනිදුධා වා කායෙ
කායානුපසසී විහරති. සමුදයධම්මානුපසසී**

**වා කායසමීං විහරති. වයධම්මානුපසසී වා
කායසමීං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපසසී
වා කායසමීං විහරති .**

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. බාහිර (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙබඳුයි කියා) හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

**අතථ කායොති' වාපනසස සති පච්චුපට්ඨිතා
හොති. යාවදෙව ඤාණාමතතාය
පතිසසතිමතතාය අනිසසිතො ව විහරති. න
ව කිඤ්ඤවි ලොකෙ උපාදියති. එවමපි භික්ඛවෙ
භික්ඛු කායෙ කායානුපසසී විහරති.**

(චතුසමපජ්ඣාදු පබ්බං - 3)

කායික හැසිරීම් පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිලීටි (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගතා) නුවණ වැඩීම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිලීටි (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිස ද හේතු භූත වෙයි. (කායික හැසිරීම් මගේය;

කායික හැසිරීම මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිවිදී විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ (කායික හැසිරීම්) කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී. මහණෙහි, සසර හය දක්නා තැනැත්තා මෙසේද කායික ස්වභාවයන් (විදර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

7. පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං උදුධං පාදනලා අධො කෙසමඤ්ඤා තවපරියනං පූරං නානපපකාරසස අසුචිනො පචචචෙකඛති, අතථී ඉමසමීං කායෙ කෙසා ලොමා නඛා දන්තා තචො

මහණෙනි, අනික් භාවනා කොටසක් කියමි. සසර හය දක්නා තැනැත්තා දෙපතුල සිට උඩටත් හිස කෙස්වල සිට පහළටත් සමින් වට කරන ලද ශරීරය පුරා විවිධ අපචිත්තාවයන් (කුණපයන්) සලකා බලයි. මේ ශරීරයේ කෙස්, ලොම්, නිය, දත්, සම (ඇත).

මංසං නහාරු අට්ඨී අට්ඨමිඤ්ඤා වකකං හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පප්ඨාසං, අනතං අනතගුණං උදරියං කර්සං මඤ්ඤායං පිත්තං සෙමහං පුබ්බො ලොහිතං සෙදො මෙදො අසුචිකා ඛෙලො සිංඝානිකා ලසිකා මුත්තනති.

මස්, නහර, ඇට, ඇටමිදුළු, වකුගඩු (ඇත) හදවත, අක්මාව, දලඳුව, බඩදිව, පෙනහැලි (ඇත) මහ බඩවැල, කුඩා බඩවැල, නොදිර වූ අහර, දිරවූ අහර (අසුචි)

හිස්මොල (ඇත) පිත, සෙම, සැරව, ලේ, ඩහදිය, මේද තෙල් (ඇත). කඳුළු, වුරුණුතෙල්, කෙළ, සොටු, සඳුම්ඳුළු, මුත් (ඇත කියයි).

සෙය්පාපි හික්කවෙ උහතො මුඩා මුතොළී පුරා නානාවිතිතස්ස ධක්ඛක්ඛස්ස සෙය්පීදං, සාලිනං වීහීනං මුග්ගානං මාසානං තිලානං තණ්ඩුලානං තමෙනං චක්ඛුමා පුරිසො මුක්ඛවිතවා පච්චවෙකෙඛය්‍ය ඉමෙ සාලී ඉමෙ වීහී ඉමෙ මුග්ගා ඉමෙ මාසා ඉමෙ තිලා ඉමෙ තණ්ඩුලාහි,

මහණෙනි, දෙපසින් කට ඇති මල්ලක් යම්සේ නන් වැදුරුම් ධාන්‍යයෙන් පිරුණේ වේද? ඒ කෙසේද? ඇල්, වී, මුං, මෑ, තල, සහල් (යනාදී වශයෙනි) ඇස් පෙනෙන පුරුෂයෙක් ඒ මල්ල ලිහා මේ ඇල්ය; මේ විය; මේ මුංය; මේ මෑය, මේ තලය, මේ සහල් යයි යම්සේ දකිද එමෙහි.

ඵචමෙව ඛො හික්කවෙ හික්ඛු ඉමමෙව කායං උදුං පාදනලා අධොකෙසමත්ථකා තචපරියන්තං පුරං නානප්පකාරස්ස අසුචිනො පච්චවෙකඛි,

මහණෙනි, එපරිද්දෙන්ම සසර හය දක්නා, තැනැත්තා දෙපතුල සිට ඉහලටත් හිස කෙහෙ සිට පහළටත් සමෙන් වට කරන ලද මේ ශරීරය පිරී පවතින විවිධ අපචිත්තාවයන් (කුණපයන්) සලකා බලයි.

අත්ථී ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා නඛා දුන්නා තවො මංසං නහාරු අට්ඨී අට්ඨීම්ඤ්ජා

**වකකං හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං
පප්ඵාසං අනතං අනතගුණං උදරියං කර්සං
මත්ථලුඛං පිත්තං සෙමහං පුබ්බො ලොහිතං
සෙදො මෙදො අසසු වසා බෙලො සිංඝානිකා
ලසිකා මුත්තනනි.**

මේ ශරීරයේ කෙස්, ලොම්, නිය, දත්, සම (ඇත) මස්, නහර, ඇට, ඇට මිදුළු, වකුගඩු (ඇත) හදවත, අක්මාව, දලඬුව, බඩදිව, පෙනහැලි (ඇත) මහ බඩවැල, කුඩා බඩවැල, නොදිරවූ අහර, දිරවූ අහර (අසුවි), හිස් මොල (ඇත). පිත, සෙම, සැරව, ලේ, ඩහදිය, මේද තෙල් (ඇත). කඳුළු, වූරුණුතෙල්, කෙළ, සොටු, සඳුම්දුළු, මුත්ත (ඇත කියායි).

**ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපස්සි
විහරති. ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සි
විහරති. අජ්ඣන්ත ඛනිදුධා වා කායෙ
කායානුපස්සි විහරති. සමුදය- ධම්මානුපස්සි
වා කායසම්මිං විහරති. වයධම්මානුපස්සි වා
කායසම්මිං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සි
වා කායසම්මිං විහරති.**

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. බාහිර (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙබඳුයි කියා) හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ

(විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

අතර් කායෝති' වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති . යාවදෙව ඤාණාමනතාය පතිස්සතිමනතාය අතිස්සිතො ව විහරති. න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි විහරති.

(පටිකකුල මහසිකාර පඛං - 4)

අපචිත්තතාවයන් පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිලීටි (විදුර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ශනා) නුවණ වැඩීම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිලීටි (විදුර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිස ද හේතු භූත වෙයි. (අපචිත්තා හෙවත් කුණාප මගේය; කුණාප මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ (කුණාප) කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේද කායික (කුණාප) ස්වභාවයන් (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

8. පුන ච පරං භික්ඛවේ, භික්ඛු ඉමමෙව කායං යථා ධීතං යථා පණිහිතං ධාතුසො පච්චවෙක්ඛන්, අතර් ඉමස්මිං කායෙ පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජොධාතු වායොධාතු'ති,

මහණෙනි, නැවත අනික් භාවනා කොටසක් කියමි. සසර භය දක්නා තැනැත්තා මේ ශරීරය යම් විධියකට සිටියිද යම් විධියකට හසුරුවනු ලබයිද (ඒ ඒ අවස්ථාවේදී හට ගැනෙන) මූල ධර්මතා අරමුණු කර මෙනෙහි කරයි. මේ ශරීරයේ තද ගතිය, ඇලෙන (ගලන, වැගිරෙන) ගතිය, උණුසුම් ගතිය, පැතිරෙන (පිම්බෙන) ගතිය (ඇත කියායි).

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, දුකෙඛා ගොඤානකො වා ගොඤානකනෙතවාසී වා ගාථිං වධිතවා වාතුමමහාපටේ ඛිලසො පටිච්ඡජිතවා නිසිනෙහා අසස, එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං යථා ධීතං යථා පණිහිතං ධාතුසො පච්චවෙක්ඛති, අතථ ඉමස්මිං කායෙ පඨවිධාතු ආපොධාතු තෙජෝධාතු වායොධාතු' ති.

මහණෙනි, දක්ෂ ගව මරුවෙක් හෝ ගවමාර අතවැසියෙක් හෝ දෙනක් මරා සතර මංසන්ධියක ශරීරය කොටස්කර තබා ගෙන හිඳිසිදු මහණෙනි, එපරිද්දෙන්ම සසර භය දක්නා තැනැත්තා මේ ශරීරය යම් විධියකට සිටියි ද යම් විධියකට හසුරුවනු ලබයි ද මූල ධර්මතා වශයෙන් සලකා බලයි. මේ ශරීරයේ තද ගතිය, ඇලෙන ගතිය, උණුසුම් ගතිය, පැතිරෙන ගතිය (ඇත කියායි).

ඉති අස්සධන්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. ඛනිඝුඛා වා කායෙ කායානුපස්සී

විහරති. අස්සධත්ත ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. සමුදයධම්මා - නුපස්සි වා කායස්මිං විහරති. වයධම්මානුපස්සි වා කායස්මිං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සි වා කායස්මිං විහරති.

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. ඛානිර (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙබඳු කියා) හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

අපටි කායොති' වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති. යාවදෙව ඤාණාමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය අනිස්සිතො ව විහරති. න ව කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමෙහි කිඤ්චෙහි කඤ්ච කායෙ කායානුපස්සි විහරති.

(ධාතු මහසිකාර පඛං - 5)

මූල ධර්මතා පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිළිටි (විදුර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ශනා) නුවණ වැඩීම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිළිටි (විදුර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිස ද හේතු භූත වෙයි. (මූල ධර්මතා මගේය; මූල ධර්මතා මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි.

ස්කන්ධ ලෝකයේ (මූල ධර්මතා) කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේද කායික ස්වභාවයන් (විදර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

9. පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි පසෙසය්‍ය සරීරං සීවථීකාය ජඩ්ඛිතං ඵකාහමතං වා දුට්ඨමතං වා තීහමතං වා, උදුමාතකං විනිලකං විපුබ්බකජාතං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති, අයමි ඛො කායො ඵවං ධමෙමා. ඵවං භාවී ඵතං අනතීනොති.

මැරී එක් දිනක් ගත වූ අමු සොහොනෙහි දමන ලද මල සිරුරක්.

නැවත අනික් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා අමුසොහොනෙහි දමන ලද මැරී එක් දිනක් ඉක්ම ගිය හෝ දෙදිනක් ඉක්ම ගිය හෝ තෙදිනක් ඉක්ම ගිය හෝ ඉදිමුහු නිල්වන් ඕජා වැගිරෙන ශරීරයක් යම් සේ දක්නේද, හෙතෙම (එම ශරීරය) ස්වකීය ශරීරය හා සමකොට බලයි. මේ (තමාගේ) ශරීරයද එවැනි ධර්මතාවයකි. එබඳු ස්වභාවයට පැමිණෙන සුළුය. එම ස්වභාවය ඉක්මවා නැත.

ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. බහිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. අජ්ඣන්ත බහිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සී වා කායසමීං විහරති. වයධම්මානුපස්සී වා කායසමීං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා කායසමීං විහරති.

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. බාහිර (සන්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙබඳුයි කියා) හෝ (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

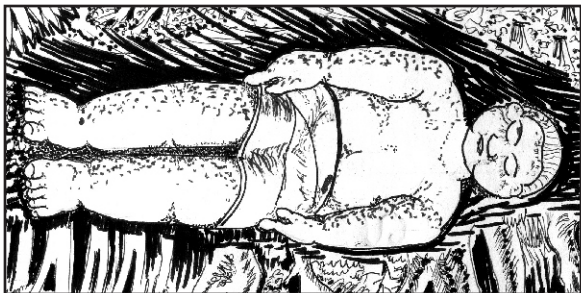
අපට් කායොත්' වා පනසස සත්
පච්චපට්ඨනා හොත්. යාවදෙව
ඤ්ඤා මතතාය පත් සසත් මතතාය
අනිසසිතො ච විහරති. න ච කිඤ්ඤි ලොකෙ
උපාදියති. එවමපි නික්ඛවෙ නික්ඛු කායෙ
කායානුපසසි විහරති.

(පඨමං සිව්ථිකං - 6)

අශුභ කය පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු
පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිළීටි (විදුර්ගනා කුසල) සිත්
පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගනා) නුවණ වැඩිම පිණිස ද මතු
මත්තෙහි නොකිළීටි (විදුර්ගනා කුසල) සිත් පහළ වීම
පිණිස ද හේතු භූත වෙයි. (කායික ස්වභාවයන් මගේය;
කායික ස්වභාවයන් මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි
විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ (කායික
ස්වභාවයන්) කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී.
මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේද කායික
ස්වභාවයන් (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින්
(භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

**10. පුන ච පරං නික්ඛවෙ නික්ඛු සෙය්ථාපි
පසෙය්ථ සරිරං සිව්ථිකාය ජඩ්ඨිතං
කාකෙති වා ඛප්පමානං, කුලලෙති වා
ඛප්පමානං, ගිජ්ඣෙති වා ඛප්පමානං
සුපානෙති වා ඛප්පමානං, සිගාලෙති වා
ඛප්පමානං, විවිධෙති වා පාණකපානෙති**

ඛස්මානං සො ඉමමෙව කායං
උපසංහරති, අයමපි ඛො කායො ඵලං
ධමො ඵලං භාවී ඵතං අනතීනො' තී

මැරී දෙදිනක් ගත වූ අමු සොහොනෙහි දමන ලද මල සිරුරක් .

නැවත අනිත් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා අමුසොහොනෙහි දමන ලද කවුඩන් විසින් කනු ලබන, උකුස්සන් විසින් කනු ලබන, ගිජු ලිහිණියන් විසින් කනු ලබන, සුනඛයන් විසින් කනු ලබන, අනේක විධ (පණු ආදී) ප්‍රාණීන් විසින් කනු ලබන ශරීරයක් යම් සේ දක්නේද?

හෙතෙම (එම ශරීරය) තමාගේ ශරීරය හා සමානකොට බලයි. මේ (තමාගේ) ශරීරයද එවැනි ධර්මතාවයකි. එබඳු ස්වභාවයට පැමිණෙන සුළුය. එම ස්වභාවය ඉක්මවා නැත කියයි.

**ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපස්සී
 විහරති. ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සී
 විහරති. අජ්ඣන්ත ඛනිදුධා වා කායෙ
 කායානුපස්සී විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සී
 වා කායස්මිං විහරති. වයධම්මානුපස්සී වා
 කායස්මිං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සී
 වා කායස්මිං විහරති.**

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ශනා නුවණින්)
 දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. ඛනිථර
 (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙඛදුසි කියා)
 හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ
 (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. කායික
 ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්)
 දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ශනා
 නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ
 (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

**අනථි කායොති' වා පනස්ස සති
 පච්චපට්ඨිනා හොති. යාවදෙව**

ඤාණ මනාය පනි සසනි මනාය
අනිසසිනො ච විහරති. න ච කිඤ්චි ලොකෙ
උපාදියති. එවමපි නික්ඛවෙ නික්ඛු කායෙ
කායානුපසසි විහරති.

(දුතියං සිවතිකං - 7)

අශුභ කය පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිලීරි (විදුර්ගනා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගනා) නුවණ වැඩිම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිලීරි (විදුර්ගනා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිස ද හේතු භූත වෙයි. (කායික ස්වභාවයන් මගේය; කායික ස්ව- භාවයන් මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි චිරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ (කායික ස්වභාවයන්) කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේද කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

II. පුන ච පරං නික්ඛවෙ නික්ඛු සෙය්‍යථාපි
පසෙසය්‍ය සරීරං සිවථිකාය ජඩ්ඛිතං
අට්ඨිසංඛලිකං සමංසලොභිතං
නහාරුසමඛන්ධං, සො ඉමමෙව කායං
උපසංහරති, අයමපි ඛො කායො එවං
ධමෙමා එවං භාවී එතං අනතීතො' ති.

මැරී තෙදිනක් ගත වූ අමු සොහොනෙහි දමන ලද මල සිරුරක් .

නැවත අනිත් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා අමුසොහොනෙහි දමන ලද අැට සැකිලි වූ ලේ මස් සහිත නහරවලින් බැඳුණු ශරීරයක් යම් සේ දක්නේද? හෙතෙම (එම ශරීරය) තමාගේ ශරීරය හා සමානකොට බලයි. මේ (තමාගේ) ශරීරයද එවැනි ධර්මතාවයකි. එබඳු ස්වභාවයට පැමිණෙන සුළුය. එම ස්වභාවය ඉක්මවා නැත කියයි.

ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. අජ්ඣන්ත ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සි වා කායසම්මං විහරති. වයධම්මානුපස්සි වා කායසම්මං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සි වා කායසම්මං විහරති.

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

බාහිර (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙබඳුයි කියා) හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

**අතර් කායොති' වා පනස්ස සති පච්චුපටඨිතා
හොති. යාවදෙව ඤාණමතතාය
පතිස්සතිමතතාය අනිසසිතො ව විහරති. න
ව කිඤ්ච ලොකෙ උපාදියති. එවමපි
හික්ඛවෙ හික්ඛු කායෙ කායානුපසසි විහරති.**

(තනියං සිවට්ඨකං- 8)

අශූභ කය පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිලිටි (විදුර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ශනා) නුවණ වැඩීම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිලිටි (විදුර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිස ද හේතු භූත වෙයි

(කායික ස්වභාවයන් මගේය; කායික ස්ව භාවයන් මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ (කායික ස්වභාවයන්) කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී.

මහණෙනි, සසර හය දක්නා තැනැත්තා මෙසේද කායික ස්වභාවයන් (විදර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

12. පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්ථාපි පසෙසය් සරිරං සීවට්ඨාය ජඩ්ඨිතං අට්ඨිසංඛලිකං නිමමංසලොභිතමකඛිතං නහාරුසමඛ්ඤධං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති, අයමපි ඛො කායො එවං ධමමො එවං භාවී එතං අනතීතො' ති

මැරී දින හතරක් ගත වූ අමු සොහොනෙහි දමන ලද මල සිරුරක්

නැවත අනිත් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා අමුසොහොනෙහි දමන ලද මස් නැති ලේ තැවරුණු නහර සම්බන්ධය ඇති ශරීරයක් යම් සේ දක්නේද? හෙතෙම (එම ශරීරය) තමාගේ ශරීරය හා සමානකොට බලයි. මේ (තමාගේ) ශරීරයද එවැනි ධර්මතාවයකි. එබඳු ස්වභාවයට පැමිණෙන සුළුය. එම ස්වභාවය ඉක්මවා නැත කියයි.

ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. ඛණිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. අජ්ඣන්ත ඛණිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සි වා කායස්මිං විහරති. වයධම්මානුපස්සි වා කායස්මිං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සි වා කායස්මිං විහරති.

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

බාහිර (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙබඳුයි කියා) හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතානුචණිත්) දුකිමිත් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතානුචණිත්) දුකිමිත් ගත කරයි.

අත්ථි කායොති' වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිනා හොති. යාවදෙව ඤාණමත්තාය පතිස්සතිමත්තාය අතිස්සිතො ව විහරති. න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි විහරති.

(චතුර්ධං සිවට්ඨං- 9)

අශුභ කය පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිළිටි (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගතා) නුවණ වැඩිම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිළිටි (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිස ද හේතු භූත වෙයි.

(කායික ස්වභාවයන් මගේය; කායික ස්ව- භාවයන් මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ (කායික ස්වභාවයන්) කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේද කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ගතානුචණිත්) දුකිමිත් (භාවනානුයෝගිව) ගත කරයි.

13. පුත ව පරං නික්කවෙ නික්කු සෙය්ථාපි පසෙසය් සරිරං සිව්ථිකාය ජඩ්ඞිතං අට්ඨිසංඛලිකං අපගත මංසලොභිතං නහාරුසමඛනධං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති, අයමපි බො කායො ඵලං ධමෙමා ඵලං භාවී ඵතං අනතීනෝ ති.

මැරී දින පහක් ගත වූ අමු සොහොනෙහි දමන ලද මල සිරුරක්

නැවත අනිත් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා අමුසොහොනෙහි දමන ලද මස් ලේ නැති නහර සම්බන්ධය ඇති ශරීරයක් යම් සේ දක්නේද?

හෙතෙම (ඵම ශරීරය) නමාගේ ශරීරය හා සමානකොට බලයි. මේ (නමාගේ) ශරීරයද ඵචැති ධර්මතාවයකි. ඵබ්ඳු ස්වභාවයට පැමිණෙන සුඵය. ඵම ස්වභාවය ඉක්මවා නැත කියයි.

ඉති අස්කන්තං වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. අස්කන්තං ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සි වා කායස්මිං විහරති. වයධම්මානුපස්සි වා කායස්මිං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සි වා කායස්මිං විහරති.

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

බාහිර (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙඛදුසි කියා) හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

අපට කායෝති' වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිනා
හොති. යාවදෙව ඤාණමත්තාය
පතිස්සතිමත්තාය අතිස්සිතො ව විහරති. න
ව කිඤ්ච ලොකෙ උපාදියති. එවමපි භික්ඛවෙ
භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි විහරති.

(පඤ්චමං සිවට්ඨකං- 10)

අශුභ කය පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු
පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිලීටි (විදුර්ගනා කුසල) සිත්
පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගනා) නුවණ වැඩිම පිණිස ද මතු
මත්තෙහි නොකිලීටි (විදුර්ගනා කුසල) සිත් පහළ වීම
පිණිස ද හේතු භූත වෙයි.

(කායික ස්වභාවයන් මගේය; කායික ස්ව- භාවයන්
මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි.
ස්කන්ධ ලෝකයේ (කායික ස්වභාවයන්) කිසිවක් දැකී
ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී. මහණෙනි, සසර භය දක්නා
තැනැත්තා මෙසේද කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ගනා
නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

**14. පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි
පසෙය්‍ය්‍ය සරිරං සිවට්ඨකාය ජඩ්ඛිතං අට්ඨිකානි
අපගත සමබ්බාධානි දිසා විදිසාසු වික්ඛිතතානි,
අඤ්ඤාන හත්ථට්ඨිකං, අඤ්ඤාන
පාදට්ඨිකං, අඤ්ඤාන ගොප්ථට්ඨිකං ,**

අඟෙඳුකඳුන ජංඝට්ඨිකං, අඟෙඳුකඳුන
 උග්ගට්ඨිකං, අඟෙඳුකඳුන ජිට්ඨිට්ඨිකං,
 අඟෙඳුකඳුන කට්ඨිකං, අඟෙඳුකඳුන
 ඛනට්ඨිකං, අඟෙඳුකඳුන ගිව්ට්ඨිකං,
 අඟෙඳුකඳුන දුන්නට්ඨිකං, අඟෙඳුකඳුන
 සීසකට්ඨිකං, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති,
 අයමපි බො කායො ඵලං ධමමො ඵලං භාවී
 ඵතං අනතීතො' ති

මැරී දින හයක් ගත වූ අමු සොහොනෙහි දමන ලද මල සිරුරක්

නැවත අනිත් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර හය දක්නා තැනැත්තා අමුසොහොනෙහි දමන ලද තැනකි අත් ඇටයක්ද, තැනක පා ඇටයක්ද, තැනක කෙණ්ඩා ඇටයක්ද, තැනක කලවා ඇටයක්ද, තැනක තුනටි ඇට- යක්ද, තැනක කොඳු ඇටයක්ද, තැනක හිස් කබල දැයි තැන් තැන් වල විසුරුණු (ඇට සැකිලි)

ශරීරයක් යම් සේ දක්නේද? හෙතෙම (එම ශරීරය) තමාගේ ශරීරය හා සමානකොට බලයි. මේ (තමාගේ) ශරීරයද එවැනි ධර්මතාවයකි. එබඳු ස්වභාවයට පැමිණෙන සුළුය. එම ස්වභාවය ඉක්මවා නැත කියයි.

ඉති අප්ඤ්ඤා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. ඛණිදුඛා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. අප්ඤ්ඤා ඛණිදුඛා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. සමුදය- ධම්මානුපස්සි වා කායසමිං විහරති. වයධම්මානුපස්සි වා කායසමිං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සි වා කායසමිං විහරති.

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්භූතා නුවණින්) දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

ඛණික (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙබඳුයි කියා) හෝ (විදුර්භූතා නුවණින්) දැකීමින් ගත කරයි.

තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්භූතා නුවණින්) දැකීමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්භූතා නුවණින්) දැකීමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්භූතා

නුවණින්) දැකීමෙන් ගත කරයි.

කායික ධර්මභාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දැකීමෙන් ගත කරයි.

අත්ථි කායොති' වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා හොති. යාවදෙව ඤාණාමනාය පතිස්සතිමනාය අතිස්සිතො ව විහරති. න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි විහරති.

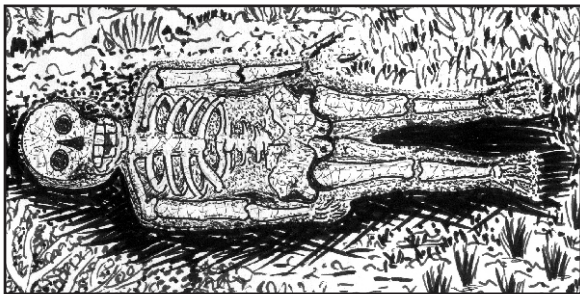
(ජට්ඨමං සිව්විකං- II)

අශූභ කය පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිලීටි (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගතා) නුවණ වැඩීම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිලීටි (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිස ද හේතු භූත වෙයි.

(කායික ස්වභාවයන් මගේය; කායික ස්ව- භාවයන් මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි චිරිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ (කායික ස්වභාවයන්) කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේද කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ගතා නුවණින්) දැකීමෙන් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

15. පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්ථාපි පසෙසය්‍ය සරීරං සීවටීකාය ජඩ්ඛිතං අට්ඨිකානි සෙනානි සංඛවණානුපනිහානි, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති, අයමපි බො කායො ඵවං ධමෙමා ඵවං භාවී ඵතං අනනිතො' ති

මැරී දින හතක් ගත වූ අමු සොහොනෙහි දමන ලද මල සිරුරක්

නැවත අනිත් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා අමුසොහොනෙහි දමන ලද හක්ගෙඩියක බඳු සුදු පැහැති ඇට කැබලි ශරීරයක් යම් සේ දක්නේද? හෙතෙම (ඵම ශරීරය) නමාගේ ශරීරය හා සමානකොට බලයි. මේ (නමාගේ) ශරීරයද ඵවැනි ධර්මතාවයකි. ඵබඳු ස්වභාවයට පැමිණෙන සුඵය. ඵම

ස්වභාවය ඉක්මවා නැත කියයි.

ඉති අප්කධන්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. අප්කධන්ත ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. සමුදය- ධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති. වයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා කායස්මිං විහරති.

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. ඛානිර (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙඛදුසි කියා) හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි. තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

අපට් කායොති' වා පනසස සත්
පච්චපට්ඨනාහොති. යාවදෙව ඤාණමත්තාය
පනිසසනිමත්තාය අනිසසිනො ව විහරති. න
ව කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමපි
භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපසසි විහරති.

(සත්තමං සිවට්ඨං- 12)

අශුභ කය පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු
පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිලීටි (විදුර්ගනා කුසල) සිත්
පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගනා) නුවණ වැඩීම පිණිස ද මතු
මත්තෙහි නොකිලීටි (විදුර්ගනා කුසල) සිත් පහළ වීම
පිණිස ද හේතු භූත වෙයි.

(කායික ස්වභාවයන් මගේය; කායික ස්ව- භාවයන්
මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි.
ස්කන්ධ ලෝකයේ (කායික ස්වභාවයන්) කිසිවක් දැකී
ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී. මහණෙනි, සසර භය දක්නා
තැනැත්තා මෙසේද කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ගනා
නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

**16. පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්‍යථාපි
පසෙසය්‍ය සරීරං සිවට්ඨකාය ජඩ්ඛිතං
අට්ඨිකානි පුඤ්ජකිතානි තෙරොවසසිකානි,
සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති, අයමපි
ඛො කායො ඵ්චං ධමෙමා ඵ්චං භාවී ඵ්තං
අනතීතො' ති.**

මැරී දින අටක් ගත වූ අමු සොහොනෙහි දමන ලද මල සිරුරක්

නැවත අනිත් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා අමුසොහොනෙහි දමන ලද වර්ෂ ගණනකින් පැරණි ගොඩ- වල් ගැසුණු ඇට කැබලි ශරීරයක් යම් සේ දක්නේද? හෙතෙම (එම ශරීරය) තමාගේ ශරීරය හා සමානකොට බලයි. මේ (තමාගේ) ශරීරයද එවැනි ධර්මතාවයකි. එබඳු ස්වභාවයට පැමිණෙන සුළුය. එම ස්වභාවය ඉක්මවා නැත කියයි.

ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. අජ්ඣන්ත ඛනිදුධා වා කායෙ කායානුපස්සි විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සි වා කායස්මිං විහරති. වයධම්මානුපස්සි වා කායස්මිං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සි

වා කායසම්මං විහරති.

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

බාහිර (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙබඳු කියා) හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි.

අත්ථි කායොති' වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා තොති . යාවදෙව ඤාණමනතාය පතිස්සති මනතාය අතිස්සිතො ව විහරති. න ව කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමපි නික්ඛවෙ නික්ඛු කායෙ කායානුපස්සි විහරති.

(අට්ඨමං සිව්විකං- 13)

අශුභ කය පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිලී (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගතා) නුවණ වැඩිම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිලී (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිස ද හේතු භූත වෙයි.

(කායික ස්වභාවයන් මගේය; කායික ස්වභාවයන් මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ (කායික ස්වභාවයන්) කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේද කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

17.පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සෙය්ථාපි පසෙසය්‍ය සරීරං සිව්ථිකාය ජඩ්ඛිතං අට්ඨිකානි පුතීනි වුණ්ණකජානානි, සො ඉමමෙව කායං උපසංහරති, අයමපි ඛො කායො එවං ධමෙමා එවං භාවී එතං අනතීනො' ති.

මැරී දින නවයක් ගත වූ අමු සොහොනෙහි දමන ලද මල සිරුරක් නැවත අනිත් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා අමුසොහොනෙහි දමන ලද දිරා සුණු බවට පැමිණි ශරීරයක් යම් සේ දක්නේද?

හෙතෙම (එම ශරීරය) තමාගේ ශරීරය හා සමානකොට බලයි. මේ (තමාගේ) ශරීරයද එවැනි ධර්මතාවයකි. එබඳු ස්වභාවයට පැමිණෙන සුළුය. එම ස්වභාවය ඉක්මවා නැත කියයි.

ඉති අජ්ඣන්තං වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. බහිදුඛා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. අජ්ඣන්ත බහිදුඛා වා කායෙ කායානුපස්සී විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සී වා කායසමීං විහරති. වයධම්මානුපස්සී වා

**කායසම්මං විහරති. සමුදයවයධම්මානුපස්සී
වා කායසම්මං විහරති.**

මෙසේ තම කායික ස්වභාවයන් (විදුර්භූතානුචණිනී) දුකිමිනි (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

බාහිර (සත්වයන්ගේ) කායික ස්වභාවයන් (ද මෙඛදුසි කියා) හෝ (විදුර්භූතානුචණිනී) දුකිමිනි ගත කරයි. තමන්ගේද අනුන්ගේ ද කායික ස්වභාවයන් හෝ (විදුර්භූතානුචණිනී) දුකිමිනි ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්භූතානුචණිනී) දුකිමිනි ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ නැතිවීම හෝ (විදුර්භූතානුචණිනී) දුකිමිනි ගත කරයි.

කායික ධර්මතාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්භූතානුචණිනී) දුකිමිනි ගත කරයි.

**අතථි කායොති' වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා
හොති. යාවදෙව ඤාණමතතාය
පතිස්සති මතතාය අතිස්සිතො ව විහරති. න
ව කිඤ්ච ලොකෙ උපාදියති. එවමපි
භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙ කායානුපස්සී විහරති.**

(නවමං සිවරීකං- 14)

චුද්දස කායානුපස්සනා නිට්ඨිතා

අශුභ කය පමණක් ඇතැයි ද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයිද නොකිලීටි (විදුර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ශනා) නුවණ වැඩීම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිලීටි (විදුර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිස ද හේතු භූත වෙයි.

(කායික ස්වභාවයන් මගේය; කායික ස්ව- භාවයන් මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ (කායික ස්වභාවයන්) කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනී. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේද කායික ස්වභාවයන් (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

වෙදනානුපස්සනා

18. කට්ඨද්ව භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදනාසු වෙදනානුපස්සි විහරති.

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛං වෙදනං වෙදියමානො සුඛං වෙදනං වෙදියාමි'ති පජානාති, දුක්ඛං වෙදනං වෙදියමානො දුක්ඛං වෙදනං වෙදියාමි' ති පජානාති,

**අද්‍රක්‍ෂමසු ඛං වෙදනං වෙදියමානො
අද්‍රක්‍ෂමසු ඛං වෙදනං වෙදියාමී' ති පජානාති.**

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා කෙසේ වින්දන (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි ද? මේ ශාසනයෙහි සසර භය දක්නා තැනැත්තා සැප වින්දනයක් විඳින විට සැප වින්දනයක් විඳිමිසි මනාව දැන ගනියි. දුක් වින්දනයක් විඳින විට දුක් වින්දනයක් විඳිමිසි මනාව දැන ගනියි. දුක් සැප නොවූ වින්දනයක් විඳින විට දුක් සැප නොවූ වින්දනයක් විඳිමිසි මනාව දැන ගනියි.

**සාමිසං වා සුඛං වෙදනං වෙදියමානො සා
මිසං සුඛං වෙදනං වෙදියාමී' ති පජානාති.
නිරාමිසං වා සුඛං වෙදනං වෙදියමානො
නිරාමිසං සුඛං වෙදනං වෙදියාමී' ති
පජානාති. සාමිසං වා දුක්ඛං වෙදනං
වෙදියමානො සාමිසං දුක්ඛං වෙදනං
වෙදියාමී' ති පජානාති.**

පඤ්චකාම සැප වින්දනයක් විඳින විට පඤ්චකාම සැප වින්දනයක් විඳිමිසි මනාව දැන ගනියි. කාමයන්ගෙන් තොරව (ධර්මයේ හැසිරීම් වශයෙන්) සැප වින්දනයක් විඳින විට කාමයන්ගෙන් තොරව (ධර්මයේ හැසිරීම් වශයෙන්) සැප වින්දනයක් විඳිමිසි මනාව දැන ගනියි. පඤ්චකාම දුක් වින්දනයක් විඳින විට පඤ්චකාම දුක් වින්දනයක් විඳිමිසි මනාව දැන ගනියි.

නිරාමිසං වා දුක්ඛං වෙදනං වෙදියමානො

**නිරාමිසං දුක්ඛං වෙදනං වෙදියාමී' නි
පජානාති. සාමිසං වා අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං
වෙදියමානො සාමිසං අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං
වෙදියාමී' නි පජානාති. නිරාමිසං වා
අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියමානො
නිරාමිසං අදුක්ඛමසුඛං වෙදනං වෙදියාමී' නි
පජානාති.**

කාමයන්ගෙන් තොරව (ධර්මයෙහි හැසිරීම් වශයෙන්) දුක් වින්දනයක් විඳින විට කාමයන්ගෙන් තොරව (ධර්මයේ හැසිරීම් වශයෙන්) දුක් වින්දනයක් විඳිමිසි මනාව දැන ගනියි.

පඤ්චකාම ගුණික දුක් සැප නොවූ වින්දනයක් විඳින විට පඤ්චකාම ගුණික දුක් සැප නොවූ වින්දනයක් විඳිමිසි මනාව දැන ගනියි.

කාමයන්ගෙන් තොරව (ධර්මයේ හැසිරීම් වශයෙන්) දුක් සැප නොවූ වින්දනයක් විඳින විට කාමයන්ගෙන් තොරව (ධර්මයෙහි හැසිරීම් වශයෙන්) දුක් සැප නොවූ වින්දනයක් විඳිමිසි මනාව දැන ගනියි.

**ඉති අජ්ඣන්තං වා වෙදනාසු වෙදනානුපසසී
විහරති, ඛනි සුඛා වා වෙදනාසු
වෙදනානුපසසී විහරති, අජ්ඣන්තඛනිසුඛා
වා වෙදනාසු වෙදනානුපසසී විහරති.**

**සමුදයධම්මානුපස්සී වා වෙදනාසු විහරති,
වයධම්මානුපස්සී වා වෙදනාසු විහරති,
සමුදයවයධම්මානුපස්සී වා වෙදනාසු
විහරති.**

මෙසේ තම වින්දන (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. සෙසු සත්වයන්ගේ වින්දන (ද මෙබඳුය්යි කියා) හෝ (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. තමන්ගේද අනුන්ගේද වින්දන හෝ (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. (හේතුඵල වශයෙන්) වින්දනයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. (අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) වින්දනයන්ගේ නැති වීම හෝ (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. (හේතුඵල හා අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) වින්දනයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

**අත්ථී වෙදනාති වා පනස්ස සති
පච්ච පට්ඨිතා හොති යාවදෙව
ඤ්ඤාමත්තාය. පතිස්සතිමත්තාය
අනිස්සිතො ච විහරති, න ච කිඤ්ඤි ලොකෙ
උපාදියති. ඵ්වමපි භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙදනාසු
වෙදනානුපස්සී විහරති.**

(වෙදනානුපසසනා නිට්ඨිතා 15)

වින්දන පමණක් ඇතැයිද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැ'යි නොකිලීටි (විදුර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ශනා) නුවණ වැඩීම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිලීටි (විදුර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිසද හේතු වේ.

(වින්දන මගේය; වින්දන මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ වින්දන කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනියි.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේ වින්දන (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

විනානුපසසනා

19. කථාකදව පන භික්ඛවෙ භික්ඛු විතෙන විනානුපසසි විහරති?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සරාගං වා විතං සරාගං විතනති පජානාති. විතරාගං වා විතං විතරාගං විතනති පජානාති.

**සදොසං වා චිත්තං සදොසං චිත්තනනි
පජානාති. චිතදොසං වා චිත්තං චිතදොසං
චිත්තනනි පජානාති.**

**සමොහං වා චිත්තං සමොහං චිත්තනනි
පජානාති. චිතමොහං වා චිත්තං චිතමොහං
චිත්තනනි පජානාති.**

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා කෙසේ සිතූම
(විදර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත
කරයිද?

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි සසර භය දක්නා තැනැත්තා
ඇළුම් සිතූම ඇළුම් සිතූමකැ'යි මනාව දැන ගනියි.
නොඇළුම් සිතූම නො ඇළුම් සිතූමකැ'යි මනාව දැන
ගනියි. සදොස් සිතූම සදොස් සිතූමකැ'යි මනාව දැන
ගනියි. අදොස් සිතූම අදොස් සිතූමකැ'යි මනාව දැන
ගනියි. මූලා සිතූම මූලා සිතූමකැ'යි මනාව දැන ගනියි.
නුමූලා සිතූම නුමූලා සිතූමකැ'යි මනාව දැන ගනියි.

**සඛ්ඛිත්තං වා චිත්තං සඛ්ඛිත්තං චිත්තනනි
පජානාති. විඛ්ඛිත්තං වා චිත්තං විඛ්ඛිත්තං
චිත්තනනි පජානාති.**

**මහගගනං වා චිත්තං මහගගනං චිත්තනනි
පජානාති. අමහගගනං වා චිත්තං
අමහගගනං චිත්තනනි පජානාති.**

නිරවුල් (ඵකාරම්මණ) සිතුම නිරවුල් සිතුමකැ'යි මනාව දැන ගනියි. අවුල් (නනාරම්මණ) සිතුම අවුල් සිතුමකැ'යි මනාව දැන ගනියි. උදුර (රූපා'රූප කුසල) සිතුම උදුර සිතුමකැ'යි මනාව දැන ගනියි. උදුර නොවූ (කාමාවචර කුසල) සිතුම උදුර නොවූ සිතුමකැ'යි මනාව දැන ගනියි.

සඋතතරං වා චිත්තං සඋතතරං චිත්තනති පජානාති. අනුතතරං වා චිත්තං අනුතතරං චිත්තනති පජානාති.

සමාහිතං වා චිත්තං සමාහිතං චිත්තනති පජානාති. අසමාහිතං වා චිත්තං අසමාහිතං චිත්තනති පජානාති.

උතුම් (කාමාවචර කුසල) සිතුම උතුම් සිතුමකැ'යි මනාව දැන ගනියි. අති උතුම් (රූපා'රූප කුසල) සිතුම අතිඋතුම් සිතුමකැ'යි මනාව දැන ගනියි. සමහන් (සමාධිගත) සිතුම සමහන් සිතුමකැ'යි මනාව දැන ගනියි. අසමහන් (සමාධිගත නොවූ) සිතුම අසමහන් සිතුමකැ'යි මනාව දැන ගනියි.

විමුත්තං වා චිත්තං විමුත්තං චිත්තනති පජානාති. අවිමුත්තං වා චිත්තං අවිමුත්තං චිත්තනති පජානාති.

(සංයෝජනයන්ගෙන්) මිදුණු සිතූම මිදුණු සිතූමකැ'යි මනාව දැන ගනියි. (සංයෝජනයන්ගෙන්) නොමිදුණු සිතූම නොමිදුණු සිතූමකැ'යි මනාව දැන ගනියි.

ඉති අස්කන්තං වා විතෙත විතනානුපස්සි විහරති, බහිදුධා වා විතෙත විතනානුපස්සි විහරති, අස්කන්ත බහිදුධා වා විතෙත විතනානුපස්සි විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සි වා විතතස්මිං විහරති, වයධම්මානුපස්සි වා විතතස්මිං විහරති, සමුදය-වයධම්මානුපස්සි වා විතතස්මිං විහරති.

මෙසේ තම සිතූමි (විදුර්භනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. සෙසු (සත්වයන්ගේ) සිතූමි (ද මෙබඳුය'යි කියා) හෝ (විදුර්භනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනායෝගීව) ගත කරයි. තමන්ගේද අනුන්ගේද සිතූමි හෝ (විදුර්භනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. (හේතුඵල වශයෙන්) සිතූමිහි ඇතිවීම හෝ (විදුර්භනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. (අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) සිතූමිහි නැති වීම හෝ (විදුර්භනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. (හේතුඵල හා අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) සිතූමිහි ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්භනා නුවණින්) දකිමින්

(භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

**අතර් විතතනනි වා පනස්සසනි පච්චුපට්ඨිතා
හොති යාවදෙව ඤාණමතතාය .
පනිස්සනිමතතාය අනිසසිනො ව විහරති, න
ව කිඤ්ච ලොකෙ උපාදියති. එවමපි
නිකඛවෙ නිකඛු විතො විතනානුපස්සි
විහරති.**

(විතනානුපස්සනා නිට්ඨිතා - 16).

සිතුම් පමණක් ඇතැයිද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයි
නොකිළීටි (විදුර්භනා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය
(විදුර්භනා) නුවණ වැඩිම පිණිස ද මතු මත්තෙහි
නොකිළීටි (විදුර්භනා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිසද හේතු
වේ.

(සිතුම් මගේය; සිතුම් මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා
දුට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ සිතුම්
කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනියි.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේ සිතුම්
(විදුර්භනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත
කරයි.

ධම්මානුපස්සනා

20. කථාකඳුව නිකඩවෙ නිකඩු ධමමෙසු ධම්මානුපසසී විහරති? ඉධ නිකඩවෙ නිකඩු ධමමෙසු ධම්මානුපසසී විහරති. පඤ්චසු නිවරණොසු; කථාකඳුව නිකඩවෙ නිකඩු ධමමෙසු ධම්මානුපසසී විහරති. පඤ්චසු නිවරණොසු?

මහණෙනි, සසර භය දුක්ඛා තැනැත්තා කෙසේ ධර්මා (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයිද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි සසර භය දුක්ඛා තැනැත්තා නිවන වසන (ආවරණය කරන) පස් වැද්දරුම ධර්මා (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි. මහණෙනි, සසර භය දුක්ඛා තැනැත්තා කෙසේ නිවන වසන පස් වැද්දරුම ධර්මා (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයිද?

ඉධ නිකඩවෙ නිකඩු සන්තං වා අජ්ඣාදිතං කාමවජ්ඣං’ අනථි මෙ අජ්ඣාදිතං කාමවජ්ඣො’ති පජානාති.

අසන්තං වා අජ්ඣාදිතං කාමවජ්ඣං ’ නනථි මෙ අජ්ඣාදිතං කාමවජ්ඣො’ති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස කාමවජ්ඣස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස කාමවජ්ඣස්ස පභාණං හොති

තඤ්ඤා පජානාති, යථා ච පභිණාසස්ස කාමවජ්ජදස්ස ආයතිං අනුප්පාදො හොති, තඤ්ඤා පජානාති.

මහණෙනි, මේ සාසනායෙහි සසර භය දුක්ඛා තැනැත්තා තමා තුළ කාමාශාව පවතින විට 'මා තුළ කාමාශාව ඇතැයි මනාව දැනගනිමි. තමා තුළ කාමාශාව නොපවතින විට මා තුළ කාමාශාව නොපවතින විට මා තුළ කාමාශාව නැතැයි දැනගනිමි. යම් සේ නොපැවති කාමාශාව හටගන්නේ වේද එයද මනාව දැනගනිමි. යම් සේ හටගත් කාමාශාව කෙමෙන් අතුරුදහන් වේද එයද මනාව දැනගනිමි. යම් සේ කෙමෙන් අතුරුදහන් වූ කාමාශාව නැවත හටනොගන්නේ වේද එයද මනාව දැනගනිමි.

සන්තං වා අජ්ඣන්තං ව්‍යාපාදං ' අතථි මෙ අජ්ඣන්තං ව්‍යාපාදො'ති පජානාති.

අසන්තං වා අජ්ඣන්තං ව්‍යාපාදං ' නතථි මෙ අජ්ඣන්තං ව්‍යාපාදො'ති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස ව්‍යාපාදස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ඤා පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස ව්‍යාපාදස්ස පහාණං හොති තඤ්ඤා පජානාති, යථා ච පභිණාසස්ස ව්‍යාපාදස්ස ආයතිං අනුප්පාදො හොති,

තඤ්ඤා පජානාති.

තමා තුළ කෝපය පවතින විට 'මා තුළ කෝපය ඇතැ'යි මනාව දැන ගනියි.

තමා තුළ කෝපය නො පවතින විට ' මා තුළ කෝපය නැතැ'යි මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ නොපැවති කෝපය හටගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ හටගත් කෝපය කෙමෙන් අතුරුදහන් වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ කෙමෙන් අතුරුදහන් වූ කෝපය නැවත හට නොගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

සන්තං වා අජ්ඣාතං ථිහම්දුධං ' අත්ථි මෙ අජ්ඣාතං ථිහම්දුධානි පජානාති. අසන්තං වා අජ්ඣාතං ථිහම්දුධං ' නත්ථි මෙ අජ්ඣාතං ථිහම්දුධානි පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස ථිහම්දුධස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ඤා පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස ථිහම්දුධස්ස පහාණං හොති තඤ්ඤා පජානාති, යථා ච පභිණස්ස

**ටීනම්දාසය ආයතීං අනුපපාදො හොති,
තඤ්ච පජානාති.**

තමා තුළ නිදිබර පසුබෑම පවතින විට 'මා තුළ නිදිබර පසුබෑම ඇතැ'යි මනාව දැන ගනියි. තමා තුළ නිදිබර පසුබෑම නො පවතින විට 'මා තුළ නිදිබර පසුබෑම නැතැ'යි මනාව දැන ගනියි. යම් සේ නොපැවති නිදිබර පසුබෑම හටගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි. යම් සේ හටගත් නිදිබර පසුබෑම කෙමෙන් අතුරුදහන් වේද එයද මනාව දැන ගනියි. යම් සේ කෙමෙන් අතුරුදහන් වූ නිදිබර පසුබෑම නැවත හට නොගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

සන්තං වා අජ්ඣන්තං උද්ධච්ච කුක්කුච්චං ' අනථී මෙ අජ්ඣන්තං උද්ධච්ච කුක්කුච්චන්ති පජානාති. අසන්තං වා අජ්ඣන්තං උද්ධච්ච කුක්කුච්චං ' නනථී මෙ අජ්ඣන්තං උද්ධච්ච කුක්කුච්චන්ති පජානාති. යථා ච අනුපපන්නස්ස උද්ධච්ච කුක්කුච්චස්ස උපපාදො හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච උපපන්නස්ස උද්ධච්ච කුක්කුච්චස්ස පභාණං හොති තඤ්ච පජානාති, යථා ච පභීණස්ස උද්ධච්ච කුක්කුච්චස්ස ආයතීං

අනුප්පාදො හොති, තඤ්ඤ පජානාති.

තමා තුළ නොසන්සුන් පසුතැවිල්ල පවතින විට 'මා තුළ නොසන්සුන් පසුතැවිල්ල ඇතැ'යි මනාව දැන ගනියි.

තමා තුළ නොසන්සුන් පසුතැවිල්ල නො පවතින විට 'මා තුළ නොසන්සුන් පසුතැවිල්ල නැතැ'යි මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ නොපැවති නොසන්සුන් පසුතැවිල්ල හටගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ හටගත් නොසන්සුන් පසුතැවිල්ල කෙමෙන් අතුරුදහන් වේද එයද මනාව දැන ගනියි. යම් සේ කෙමෙන් අතුරුදහන් වූ නොසන්සුන් පසුතැවිල්ල නැවත හට නොගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

සන්නං වා අස්සධන්තං විචිකිච්ඡං ' අත්ථි මෙ අස්සධන්තං විචිකිච්ඡාති පජානාති. අසන්නං වා අස්සධන්තං විචිකිච්ඡං ' නත්ථි මෙ අස්සධන්තං විචිකිච්ඡාති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නාය විචිකිච්ඡාය උප්පාදො හොති තඤ්ඤ පජානාති, යථා ච උප්පන්නාය විචිකිච්ඡාය පහාණං හොති තඤ්ඤ පජානාති, යථා ච පහීණාය විචිකිච්ඡාය

ආයතීං අනුසාරාදො නොති, තඤ්ච පජානාති.

තමා තුළ සැකය පවතින විට 'මා තුළ සැකය ඇතැ'යි මනාව දැන ගනියි.

තමා තුළ සැකය නො පවතින විට 'මා තුළ සැකය නැතැ'යි මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ නොපැවති සැකය හටගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ හටගත් සැකය කෙමෙන් අතුරුදහන් වේද එයද මනාව දැන ගනියි. යම් සේ කෙමෙන් අතුරුදහන් වූ සැකය නැවත හට නොගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

ඉති අජ්ඣන්තං වා ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී විහරති, ඛනිඤ්ඤා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී විහරති, අජ්ඣන්තඛනිඤ්ඤා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී විහරති. සමුදයධම්මානුපසසී වා ධම්මෙසු විහරති, වයධම්මානුපසසී වා ධම්මෙසු විහරති, සමුදයවයධම්මානුපසසී වා ධම්මෙසු විහරති.

මෙසේ තම (නිවන වසන මානසික) ධර්මා (විදර්ශනානුචරිත) දැකීමත් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

සෙසු (සත්වයන්ගේ නිවන වසන මානසික ධර්මනා ද මෙබඳුයැයි කියා) හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දුකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

තමන්ගේද අනුන්ගේද (නිවන වසන මානසික ධර්මනා) හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දුකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

(හේතුඵල වශයෙන් මානසික) ධර්මනාවයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දුකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

(අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන් මානසික) ධර්මනාවයන්ගේ නැති වීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දුකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

(හේතුඵල හා අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන් මානසික) ධර්මනාවයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දුකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

අතර්ථ ධම්මානි වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිනා හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය. පතිස්සතිමත්තාය අතිස්සිතො ව විහරති, න ච කිඤ්ච ලොකෙ උපාදියති. ඵවමපි නිකඛවෙ නිකඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි විහරති පඤ්චසු නීවරණෙසු.

(නීවරණ පබ්බං - 17).

මානසික ධර්මා පමණක් ඇතැයිද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයි නොකිළිටි (විදුර්ගනා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගනා) නුවණ වැඩිම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිළිටි (විදුර්ගනා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිසද හේතු වේ.

(මානසික ධර්මා මගේය; මානසික ධර්මා මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ ධර්මා කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනියි.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේ නිවන වසන පස් වැදෑරුම් ධර්මා (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

**21. පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු
ධම්මානුපසසී විහරති පඤ්චස්ස-
පාදනක්ඛ්‍යෙධස්ස, කථඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු
ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී විහරති
පඤ්චස්සපාදනක්ඛ්‍යෙධස්ස?**

නැවත අනෙක් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා කෙලෙස් සහිත පස් වැදෑරුම් ස්කන්ධය ධර්ම (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින්

(භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා කෙසේ කෙලෙස් සහිත පස් වැද්දරුම් සිතන්ධි ධර්ම (විදුර්ගතා නුවණින්) දැකීමින් ගත කරයි ද?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘ඉති රූපං, ඉති රූපස්ස සමුදයො, ඉති රූපස්ස අත්ථංගමො, ඉති වෙදනා, ඉති වෙදනාය සමුදයො, ඉති වෙදනාය අත්ථංගමො

ඉති සඤ්ඤා, ඉති සඤ්ඤාය සමුදයො, ඉති සඤ්ඤාය අත්ථංගමො

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි සසර භය දක්නා තැනැත්තා (කායික ස්වභාවයක අරමුණු වන විට) රූපය මෙසේය, රූපයේ හටගැනීම මෙසේය, රූපයේ අතුරුදහන්වීම මෙසේ යයි (විදුර්ගතා නුවණින් දකියි; තේරුම් ගනියි.)

(චිත්තයක් අරමුණු වන විට) චිත්තය මෙසේය, චිත්තයේ හටගැනීම මෙසේය, චිත්තයේ අතුරුදහන් වීම මෙසේ යයි (විදුර්ගතා නුවණින්) දකියි; තේරුම් ගනියි.

(සලකුණු ගැනීමක් අරමුණු වන විට) සංඥාව මෙසේය, සංඥාවේ හටගැනීම මෙසේය, සංඥාවේ අතුරුදහන් වීම මෙසේ යයි (විදුර්ගතා නුවණින්) දකියි; තේරුම් ගනියි.

ඉති සංඛාරා, ඉති සංඛාරානං සමුදයො, ඉති සංඛාරානං අත්ථංගමො ඉති

**විකුණුණාං , ඉති විකුණුණාසස සමුදයො,
ඉති විකුණුණාසස අත්ථබ්බමොති.**

(අවශේෂ මානසික ගති අරමුණු වන විට) සංස්කාර මෙසේය, සංස්කාරයන්ගේ හටගැනීම මෙසේය, සංස්කාරයන්ගේ අතුරුදහන් වීම මෙසේ යයි (විදුර්භෞ නුවණින්) දකියි; තේරුම් ගනියි.

(හඟින බව අරමුණු වන විට) හැඟීම මෙසේය, හැඟීමේ හටගැනීම මෙසේය, හැඟීමේ අතුරුදහන් වීම මෙසේ යයි (විදුර්භෞ නුවණින්) දකියි; තේරුම් ගනියි.

**ඉති අජ්ඣන්තං වා ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී
විහරති, බහිදුඛා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී
විහරති, අජ්ඣන්තබහිදුඛා වා ධම්මෙසු
ධම්මානුපසසී විහරති. සමුදය-
ධම්මානුපසසී වා ධම්මෙසු විහරති,
වයධම්මානුපසසී වා ධම්මෙසු විහරති,
සමුදයවයධම්මානුපසසී වා ධම්මෙසු
විහරති.**

මෙසේ තම ස්කන්ධ ධර්ම (විදුර්භෞ නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

සෙසු (සත්වයන්ගේ) ස්කන්ධ ධර්ම (ද මෙබඳුයැයි කියා) හෝ (විදුර්භෞ නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

තමන්ගේද අනුන්ගේද ස්කන්ධ ධර්ම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දුකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

(හේතුඵල වශයෙන්) ස්කන්ධ ධර්මයන්හි ඇතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දුකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

(අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) ස්කන්ධ ධර්මයන්හි නැති වීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දුකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

(හේතුඵල හා අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) ස්කන්ධ ධර්මයන්හි ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දුකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

**අතර්ථ ධර්මානි වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා
හොති යාවදෙව ඤාණාමත්තාය.
පතිස්සතිමත්තාය අනිසසිතො ව විහරති, න
ව කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. ඵවමපි
නිකඛවෙ නිකඛු ධර්මෙසු ධර්මානුපස්සි
විහරති පඤ්චසුපාදනකඛ්‍යෙධසු
(ඛන්ධ පඛං - 18).**

ස්කන්ධ ධර්ම පමණක් ඇතැයිද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයි හොකිලිටි (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගතා) නුවණ වැඩිම පිණිස ද මතු මත්තෙහි

නොකිළිටි (විදුර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිසද හේතු වේ.

(ස්කන්ධ ධර්ම මගේය; ස්කන්ධ ධර්ම මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ සිතූම් කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනියි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේ කෙලෙස් සහිත පස් වැදෑරුම් ස්කන්ධ ධර්ම (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

**22. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු
ධම්මානුපසසී විහරති ජසු අජ්ඣත්තික
බාහිරෙසු ආයතනෙසු, කට්ඨඌව භික්ඛවෙ
භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී විහරති ජසු
අජ්ඣත්තික බාහිරෙසු ආයතනෙසු?**

නැවත අතික් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා තම හා බැහැර සවැදෑරුම් ආයතන (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා කෙසේ තම හා බැහැර සවැදෑරුම් ආයතන (විදුර්ශනා නුවණින්) දකිමින් ගත කරයි ද?

**ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුඤ්ච පජානාති,
රූපෙ ච පජානාති, යඤ්ච තදුභයං පටිච්ච**

උපපජ්ඣති සකෙදුක්ඛ- ජනං, තඤ්ච
පජානාති, යථාච අනුප්පන්නස්ස
සකෙදුක්ඛජනස්ස උප්පාදො හොති, තඤ්ච
පජානාති, යථාච උප්පන්නස්ස
සකෙදුක්ඛජනස්ස පහාණං හොති, තඤ්ච
පජානාති, යථාච පභිණස්ස
සකෙදුක්ඛජනස්ස ආයතිං අනුප්පාදො
හොති තඤ්ච පජානාති.

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි සසර භය දුක්ඛා
තැනැත්තා ඇස මනාව දැන ගනියි. රූපයද
මනාව දැන ගනියි. ඒ දෙක හමුව යම් සසර
බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට ගනී නම් එයද
මනාව දැන ගනියි. යම් සේ නොපැවති සසර
බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට ගැනේ නම්
එයද මනාව දැන ගනියි. යම් සේ හටගත්
සසර බැඳුම (සංයෝජනය) කෙමෙන්
අතුරුදහන් වේද එයද මනාව දැන ගනියි.
යම් සේ කෙමෙන් අතුරුදහන් වූ සසර බැඳුම
(සංයෝජනය) නැවත හටනොගන්නේ නම්
එයද මනාව දැන ගනියි.

සොතඤ්ච පජානාති, සඤ්ඤ ව පජානාති,
යඤ්ච තදුභයං පටිච්ච උපපජ්ඣති

**සඤ්ඤාදර්ශනං, තඤ්ඤා පඡානාති, යථාච
අනුප්පන්නස්ස සඤ්ඤාදර්ශස්ස උප්පාදො
හොති, තඤ්ඤා පඡානාති, යථාච උප්පන්නස්ස
සඤ්ඤාදර්ශස්ස පහාණං හොති, තඤ්ඤා
පඡානාති, යථාච පභිණස්ස සඤ්ඤාදර්ශස්ස
ආයතිං අනුප්පාදො හොති තඤ්ඤා පඡානාති.**

කණ මනාව දැන ගනියි. ශබ්දය ද මනාව දැන ගනියි. ඒ
දෙක හමුව යම් සසර බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට ගනී
නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ නොපැවති සසර බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට
ගැනේ නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ හටගත් සසර බැඳුම (සංයෝජනය) කෙමෙන්
අතුරුදහන් වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ කෙමෙන් අතුරුදහන් වූ සසර බැඳුම
(සංයෝජනය) නැවත හටනොගන්නේ නම් එයද මනාව
දැන ගනියි.

**ඝානඤ්ඤා පඡානාති, ගන්ධ ච පඡානාති,
යඤ්ඤා තද්වයං පට්ඨව උප්පජ්ජති
සඤ්ඤාදර්ශනං, තඤ්ඤා පඡානාති, යථාච
අනුප්පන්නස්ස සඤ්ඤාදර්ශස්ස උප්පාදො**

හොඳින්, තඤ්ඤ ජපානාති, යථාච
උප්පන්නස්ස සංකල්පකල්පනස්ස පභාණං
හොඳින්, තඤ්ඤ ජපානාති, යථාච පභිණාස්ස
සංකල්පකල්පනස්ස ආයතීං අනුප්පාදො
හොඳින් තඤ්ඤ ජපානාති.

නැහැරිය මනාව දැන ගනියි. ගන්ධය ද මනාව දැන ගනියි.
ඒ දෙක හමුව යම් සසර බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට ගනී
නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ නොපැවති සසර බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට
ගැනේ නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ හටගත් සසර බැඳුම (සංයෝජනය) කෙමෙන්
අතුරුදහන් වේද එයද මනාව දැන ගනියි. යම් සේ
කෙමෙන් අතුරුදහන් වූ සසර බැඳුම (සංයෝජනය)
නැවත හටනොගන්නේ නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

ජීව්හඤ්ඤ ජපානාති, රසෙ ච ජපානාති,
යඤ්ඤ තදුහයං පටිච්ච උප්පජ්ජති
සංකල්පකල්පනං, තඤ්ඤ ජපානාති, යථාච
අනුප්පන්නස්ස සංකල්පකල්පනස්ස උප්පාදො
හොඳින්, තඤ්ඤ ජපානාති, යථාච
උප්පන්නස්ස සංකල්පකල්පනස්ස පභාණං
හොඳින්, තඤ්ඤ ජපානාති, යථාච පභිණාස්ස

**සකෙඳුකැප්නසස ආයතීං අනුප්පාදො
හොතිතඤ්ච පජානාති.**

දිව මනාව දැන ගනියි. රසය ද මනාව දැන ගනියි. ඒ දෙක හමුව යම් සසර බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට ගනී නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ නොපැවති සසර බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට ගැනේ නම් එයද මනාව දැන ගනියි. යම් සේ හටගත් සසර බැඳුම (සංයෝජනය) කෙමෙන් අතුරුදහන් වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ කෙමෙන් අතුරුදහන් වූ සසර බැඳුම (සංයෝජනය) නැවත හටනොගන්නේ නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

**කායඤ්ච පජානාති, ඵොට්ඨබ්බෙ ච
පජානාති, යඤ්ච තදුහයං පටිච්ච
උප්පජ්ඣති සකෙඳුකැප්නං, තඤ්ච
පජානාති, යථාච අනුප්පන්නසස
සකෙඳුකැප්නසස උප්පාදො හොති, තඤ්ච
පජානාති, යථාච උප්පන්නසස
සකෙඳුකැප්නසස පභාණං හොති, තඤ්ච
පජානාති, යථාච පභීණසස සකෙඳුකැප්නසස
ආයතීං අනුප්පාදො හොති තඤ්ච
පජානාති.**

කය මනාව දැන ගනියි. පහස (ස්පර්ශය) ද මනාව දැන ගනියි. ඒ දෙක හමුව යම් සසර බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට ගනී නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ නොපැවති සසර බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට ගැනේ නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ හටගත් සසර බැඳුම (සංයෝජනය) කෙමෙන් අතුරුදහන් වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ කෙමෙන් අතුරුදහන් වූ සසර බැඳුම (සංයෝජනය) නැවත හටනොගන්නේ නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

**මනඤ්ච පජානාති, ධම්මෙ ච පජානාති,
යඤ්ච තදුහයං පටිච්ච උප්පජ්ජති
සංකෙඤ්ඤාප්පනං, තඤ්ච පජානාති,
යථාච අනුප්පන්නස්ස සංකෙඤ්ඤාප්පනස්ස
උප්පාදො හොති, තඤ්ච පජානාති,
යථාච උප්පන්නස්ස සංකෙඤ්ඤාප්පනස්ස
පහාණං හොති, තඤ්ච පජානාති,
යථාච පභිණාස්ස සංකෙඤ්ඤාප්පනස්ස ආයතිං
අනුප්පාදො හොති තඤ්ච පජානාති.**

මන මනාව දැන ගනියි. ධම්මාරම්මණය (මන දොර අරමුණ) ද මනාව දැන ගනියි. ඒ දෙක හමුව යම් සසර බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට ගනී නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ නොපැවති සසර බැඳුම (සංයෝජනය) ක් හට ගැනේ නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ හටගත් සසර බැඳුම (සංයෝජනය) කෙමෙන් අතුරුදහන් වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ කෙමෙන් අතුරුදහන් වූ සසර බැඳුම (සංයෝජනය) නැවත හටනොගන්නේ නම් එයද මනාව දැන ගනියි.

**ඉති අජ්ඣන්තං වා ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී
විහරති, ඛනිඤ්ඤා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී
විහරති, අජ්ඣන්තඛනිඤ්ඤා වා ධම්මෙසු
ධම්මානුපසසී විහරති. සමුදය-
ධම්මානුපසසී වා ධම්මෙසු විහරති,
වයධම්මානුපසසී වා ධම්මෙසු විහරති,
සමුදයවයධම්මානුපසසී වා ධම්මෙසු
විහරති.**

මෙසේ තම ආයතනාදී ධර්ම (විදුර්භූතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

සෙසු (සත්වයන්ගේ) ආයතනාදී ධර්ම (ද මෙඛද්‍රය'යි කියා) හෝ (විදුර්භූතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

තමන්ගේද අනුන්ගේද ආයතනාදී ධර්ම හෝ (විදුර්භූතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

(හේතුඵල වශයෙන්) ආයතනාදි ධර්මයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදර්ශනා නුවණින්) දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

(අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) ආයතනාදි ධර්මයන්ගේ නැති වීම හෝ (විදර්ශනා නුවණින්) දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

(හේතුඵල හා අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) ආයතනාදි ධර්මයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදර්ශනා නුවණින්) දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

**අනට්ඨමානි වා පනස්ස සති පච්චපට්ඨිතා
හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය.
පතිස්සතිමත්තාය අනිස්සිතො ව විහරති, න
ව කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. ඵ්වමපි
නික්ඛවෙ නික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි
විහරති ජසු අජ්ඣත්තික බාහිරෙසු
ආයතනෙසු.**

(ආයතන පබ්බං - 19).

ආයතනාදි ධර්ම පමණක් ඇතැයිද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු

නැතැයි නොකිලී (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගතා) නුවණ වැඩීම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිලී (විදුර්ගතා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිසද හේතු වේ.

(ආයතනාදි ධර්ම මගේය; ආයතනාදි ධර්ම මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ ආයතනාදි ධර්ම කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනියි.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේ තම හා බාහිර සවැදෑරුම් ආයතන ධර්ම (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

23. පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී විහරති. සත්තසු බොජ්ඣංගෙසු, කප්පඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී විහරති. සත්තසු බොජ්ඣංගෙසු?

නැවත අනික් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා සත් වැදෑරුම් බෝධි අඩිග ධර්ම (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා කෙසේ සත්

වැදෑරුම් බෝධිඅඩ්ග ධර්ම (විදුර්ගතා නුවණින්) දැකීමින් ගත කරයිද?

ඉඬ හික්කවෙ හික්කු සන්තං වා අජ්ඣන්තං සතිසමෙඛාජ්ඣාදායං අතථි මෙ අජ්ඣන්තං සතිසමෙඛාජ්ඣාදායො' නි පජානාති. අසන්තං වා අජ්ඣන්තං සතිසමෙඛාජ්ඣාදායං නතථි මෙ අජ්ඣන්තං සතිසමෙඛාජ්ඣාදායො' නි පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස සති සමෙඛාජ්ඣාදායස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ඤ ච පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස සතිසමෙඛාජ්ඣාදායස්ස භාවනාය පාරිසුරි හොති, තඤ්ඤ ච පජානාති.

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි සසර හය දක්නා නැතැත්තා තමා තුළ නොකිලිටි සිතූම සම්බෝධි අඩ්ගය පවතින විට 'මා තුළ නොකිලිටි සිතූම සම්බෝධි අඩ්ගය ඇතැයි මනාව දැන ගනියි.

තමා තුළ නොකිලිටි සිතූම සම්බෝධි අඩ්ගය නොපවතින විට 'මා තුළ නොකිලිටි සිතූම සම්බෝධි අඩ්ගය නැතැයි මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ නොපැවති නොකිලිටි සිතූම සම්බෝධි අඩ්ගය හට ගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ හට ගත් නොකිලිටි සිතූම සම්බෝධි අඩ්ගය

භාවිත කිරීමෙන් පරිපූර්ණ වේ ද, එයද මනාව දැන ගනී.

**සන්නං වා අජ්ඣන්තං ධම්මවිචය
සමොඤ්ඤායං අනථි මෙ අජ්ඣන්තං
ධම්මවිචය සමොඤ්ඤායො' නි පජානාති.
අසන්නං වා අජ්ඣන්තං ධම්මවිචය
සමොඤ්ඤායං නනථි මෙ අජ්ඣන්තං
ධම්මවිචය සමොඤ්ඤායො' නි පජානාති.
යථා ච අනුපපන්නස්ස ධම්මවිචය
සමොඤ්ඤායස්ස උප්පාදො හොති
තඤ්ඤා පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස
ධම්මවිචය සමොඤ්ඤායස්ස භාවනාය
පාරිසුරි හොති, තඤ්ඤා පජානාති.**

තමා තුළ ධර්මය සෙවීම සම්බෝධි අභිගය පවතින විට 'මා තුළ ධර්මය සෙවීම සම්බෝධි අභිගය ඇතැයි මනාව දැන ගනියි. තමා තුළ ධර්මය සෙවීම සම්බෝධි අභිගය නොපවතින විට 'මා තුළ ධර්මය සෙවීම සම්බෝධි අභිගය නැතැයි මනාව දැන ගනියි. යම් සේ නොපැවති ධර්මය සෙවීම සම්බෝධි අභිගය හට ගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි. යම් සේ හට ගත් ධර්මය සෙවීම සම්බෝධි අභිගය භාවිත කිරීමෙන් පරිපූර්ණ වේ ද, එයද මනාව දැන ගනී.

**සන්නං වා අජ්ඣන්තං විරිය
සමොඤ්ඤායං අනථි මෙ අජ්ඣන්තං විරිය**

සමෝඤ්ඤායො' නි පජානාති. අසන්තං
 වා අජ්ඣාතං විරිය සමෝඤ්ඤායං නරථී
 මෙ අජ්ඣාතං විරිය සමෝඤ්ඤායො' නි
 පජානාති. යථා ච අනුපපන්නස්ස විරිය
 සමෝඤ්ඤායස්ස උප්පාදො හොති
 තඤ්ඤ ජජානාති, යථා ච උපපන්නස්ස විරිය
 සමෝඤ්ඤායස්ස භාවනාය පාරිසුරි
 හොති, තඤ්ඤ ජජානාති.

තමා තුළ විරියස්ස සම්බෝධි අඩ්ගය පවතින විට 'මා තුළ
 විරියස්ස සම්බෝධි අඩ්ගය ඇතැයි මනාව දැන ගනිමි.
 තමා තුළ විරියස්ස සම්බෝධි අඩ්ගය නොපවතින විට ' මා
 තුළ විරියස්ස සම්බෝධි අඩ්ගය නැතැයි මනාව දැන ගනිමි.

යම් සේ නොපැවති විරියස්ස සම්බෝධි අඩ්ගය හට ගන්නේ
 වේද එයද මනාව දැන ගනිමි.

යම් සේ හට ගත් විරියස්ස සම්බෝධි අඩ්ගය භාවිත
 කිරීමෙන් පරිපූර්ණ වේ ද, එයද මනාව දැන ගනිමි.

සන්තං වා අජ්ඣාතං ජිති සමෝඤ්ඤායං
 අරථී මෙ අජ්ඣාතං ජිති
 සමෝඤ්ඤායො' නි පජානාති. අසන්තං
 වා අජ්ඣාතං ජිති සමෝඤ්ඤායං නරථී

මෙ අජ්ඣන්තං පීති සමෙබ්බජ්ඣධෙගා' ති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස පීති සමෙබ්බජ්ඣධගස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ඤ පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස පීති සමෙබ්බජ්ඣධගස්ස භාවනාය පාරිපුරි හොති, තඤ්ඤ පජානාති.

තමා තුළ ප්‍රීති සම්බෝධි අභිගය පවතින විට 'මා තුළ ප්‍රීති සම්බෝධි අභිගය ඇතැයි මනාව දැන ගනියි. තමා තුළ ප්‍රීති සම්බෝධි අභිගය නොපවතින විට ' මා තුළ ප්‍රීති සම්බෝධි අභිගය නැතැයි මනාව දැන ගනියි. යම් සේ නොපැවති ප්‍රීති සම්බෝධි අභිගය හට ගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි. යම් සේ හට ගත් ප්‍රීති සම්බෝධි අභිගය භාවිත කිරීමෙන් පරිපූර්ණ වේ ද, එයද මනාව දැන ගනී.

සන්නං වා අජ්ඣන්තං පසසද්ධි සමෙබ්බජ්ඣධං අනථි මෙ අජ්ඣන්තං පසසද්ධි සමෙබ්බජ්ඣධෙගා' ති පජානාති. අසන්නං වා අජ්ඣන්තං පසසද්ධි සමෙබ්බජ්ඣධං නනථි මෙ අජ්ඣන්තං පසසද්ධි සමෙබ්බජ්ඣධෙගා' ති පජානාති. යථා ච අනුප්පන්නස්ස පසසද්ධි සමෙබ්බ-

**ජක්ඛඩගස්ස උප්පාදො හොති තඤ්ච
පජානාති, යථාච උප්පන්නස්ස පස්සද්ධි
සමොච්ඡක්ඛඩගස්ස භාවනාය පාරිසුරි
හොති, තඤ්ච පජානාති.**

තමා තුළ සන්සිඳිම් සම්බෝධි අභිගය පවතින විට 'මා තුළ
සන්සිඳිම් සම්බෝධි අභිගය ඇතැයි මනාව දැන ගනියි.

තමා තුළ සන්සිඳිම් සම්බෝධි අභිගය නොපවතින විට '
මා තුළ සන්සිඳිම් සම්බෝධි අභිගය නැතැයි මනාව දැන
ගනියි.

යම් සේ නොපැවති සන්සිඳිම් සම්බෝධි අභිගය හට
ගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනියි.

යම් සේ හට ගත් සන්සිඳිම් සම්බෝධි අභිගය භාවිත
කිරීමෙන් පරිපූර්ණ වේ ද, එයද මනාව දැන ගනී.

**සන්නං වා අජක්ඛන්තං සමාධි
සමොච්ඡක්ඛං අනථි මෙ අජක්ඛන්තං
සමාධි සමොච්ඡක්ඛො' ති පජානාති.**

**අසන්නං වා අජක්ඛන්තං සමාධි
සමොච්ඡක්ඛං නනථි මෙ අජක්ඛන්තං
සමාධි සමොච්ඡක්ඛො' ති පජානාති.**

යථා ච අනුප්පන්නස්ස සමාධි
 සමෙඛාජ්ඣාදායස්ස උප්පාදො හොති
 තඤ්ඤ පජානාති, යථා ච උප්පන්නස්ස සමාධි
 සමෙඛාජ්ඣාදායස්ස භාවනාය පාරිසුරි
 හොති, තඤ්ඤ පජානාති.

තමා තුළ සමාධි සම්බෝධි අභිගය පවතින විට 'මා තුළ
 සමාධි සම්බෝධි අභිගය ඇතැයි මනාව දැන ගනියි. තමා
 තුළ සමාධි සම්බෝධි අභිගය නොපවතින විට 'මා තුළ
 සමාධි සම්බෝධි අභිගය නැතැයි මනාව දැන ගනියි. යම්
 සේ නොපැවති සමාධි සම්බෝධි අභිගය හට ගන්නේ වේද
 එයද මනාව දැන ගනියි. යම් සේ හට ගත් සමාධි
 සම්බෝධි අභිගය භාවිත කිරීමෙන් පරිපූර්ණ වේ ද, එයද
 මනාව දැන ගනී.

සන්නං වා අජ්ඣාතං උපෙක්ඛා
 සමෙඛාජ්ඣාදායං අනථි මෙ අජ්ඣාතං
 උපෙක්ඛා සමෙඛාජ්ඣාදායො' ති පජානාති.
 අසන්නං වා අජ්ඣාතං උපෙක්ඛා
 සමෙඛාජ්ඣාදායං නනථි මෙ අජ්ඣාතං
 උපෙක්ඛා සමෙඛාජ්ඣාදායො' ති පජානාති.
 යථා ච අනුප්පන්නස්ස උපෙක්ඛා
 සමෙඛාජ්ඣාදායස්ස උප්පාදො හොති

**තඤ්ඤ ජජානාති, යථාච උපපන්නස්ස
උපෙක්ඛා සමෙඛාජ්ඣාදිගස්ස භාවනාය
පාරිසුරි හොති, තඤ්ඤ ජජානාති.**

තමා තුළ මධ්‍යස්ථභාව සම්බෝධි අඩිගය පවතින විට 'මා
තුළ මධ්‍යස්ථභාව සම්බෝධි අඩිගය ඇතැයි මනාව දැන
ගනිමි.

තමා තුළ මධ්‍යස්ථභාව සම්බෝධි අඩිගය නොපවතින විට
'මා තුළ මධ්‍යස්ථභාව සම්බෝධි අඩිගය නැතැයි මනාව
දැන ගනිමි.

යම් සේ නොපැවති මධ්‍යස්ථභාව සම්බෝධි අඩිගය හට
ගන්නේ වේද එයද මනාව දැන ගනිමි.

යම් සේ හට ගත් මධ්‍යස්ථභාව සම්බෝධි අඩිගය භාවිත
කිරීමෙන් පරිපූර්ණ වේ ද, එයද මනාව දැන ගනී.

**ඉති අජ්ඣාතතං වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී
විහරති, ඛනිදුඛා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සී
විහරති, අජ්ඣාතතඛනිදුඛා වා ධම්මෙසු
ධම්මානුපස්සී විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සී
වා ධම්මෙසු විහරති, වයධම්මානුපස්සී වා
ධම්මෙසු විහරති, සමුදයවයධම්මානුපස්සී
වා ධම්මෙසු විහරති.**

මෙසේ තම බෝධි අඩ්ඟ ධර්ම (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

සෙසු (සත්වයන්ගේ) බෝධි අඩ්ඟ ධර්ම (ද මෙබඳුයැයි කියා) හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

තමන්ගේද අනුන්ගේද බෝධි අඩ්ඟ ධර්ම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.
(හේතුඵල වශයෙන්) බෝධි අඩ්ඟ ධර්මයන්ගේ ඇතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

(අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) බෝධි අඩ්ඟ ධර්මයන්ගේ නැති වීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.
(හේතුඵල හා අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) බෝධි අඩ්ඟ ධර්මයන්ගේ ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදුර්ගතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

**අතර්ධර්මානි වා පනස්ස සති පච්චුපට්ඨිතා
හොති යාවදෙව ඤාණමත්තාය.
පතිස්සතිමත්තාය අනිසසිතො ව විහරති, න
ව කිඤ්ඤි ලොකෙ උපාදියති. ඵවමපි
හික්ඛවෙ හික්ඛු ධර්මෙසු ධර්මානුපස්සි**

විහරනි සත්තසු බොජ්ඣංගසු. (බොජ්ඣංගපඛං - 20)

බෝධි අඩ්ඨ ධර්ම පමණක් ඇතැයිද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැයි නොකිලීටි (විදුර්ගනා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදුර්ගනා) නුවණ වැඩිම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිලීටි (විදුර්ගනා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිසද හේතු වේ.

(බෝධි අඩ්ඨ ධර්ම මගේය; බෝධි අඩ්ඨ ධර්ම මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ බෝධි අඩ්ඨ ධර්ම කිසිවක් දැකි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනියි.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේ තම බාහිර හා බාහිර බෝධි අඩ්ඨ ධර්ම (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

**24. පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු
ධම්මානුපස්සී විහරනි චතුසු අරියසංචෙට්ඨසු.
කට්ඨඥා පන භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මෙසු
ධම්මානුපස්සී විහරනි චතුසු අරියසංචෙට්ඨසු?**

නැවත අනික් භාවනා කොටසක් කියමි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා සිව්සස් දහම් (විදුර්ගනා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා කෙසේ සිව්සස් දහම් (විදර්ශනා නුවණ) දකිමින් ගත කරයිද?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ‘ ඉදං දුක්ඛන්ති’ යථාභූතං පඡානාති, අයං දුක්ඛ සමුදයො’ ති යථාභූතං පඡානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධොති යථාභූතං පඡානාති, අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනී පටිපදුති යථාභූතං පඡානාති.

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි සසර භය දක්නා තැනැත්තා ‘ මෙය දුක්ඛයැයි ඇති සැටි දැන ගනියි. ‘ මෙය දුක්ඛ හේතුවයැයි ඇති සැටියෙන් දැන ගනියි. මෙය දුක් සන්සිඳීම යැයි ඇති සැටියෙන් දැන ගනියි. මෙය දුක් සන්සිඳුවන පිළිවෙතැයි ඇති සැටියෙන් දැන ගනියි.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ දුක්ඛං අරියස්වචං? ජාති‘පි දුක්ඛා,ජරා‘පි දුක්ඛා,මරණමපි දුක්ඛං, සොකපරිදෙවදුක්ඛ දොමනස්සුපායාසාපි දුක්ඛා, අපපියෙහි සමපයොගො දුක්ඛො, පියෙහි විපපයොගො දුක්ඛො, යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං, සංකිතොනන පඤ්චුපාදනකකුඛා පි දුක්ඛා.

මහණෙනි, දුක්ඛාර්ය්‍ය සත්‍යය යනු කවරේද? ඉපදීමද දුක්ඛය, දිරිමද දුක්ඛය, රෝගවීමද දුක්ඛය, මරණයද දුක්ඛය, ශොකය, හැඬීම, කායික දුක්ඛ හා මානසික දුක්ඛ ද

දුකය, අප්‍රිය (නාම රූප) ධර්මතාවයන් සමඟ එක්වීම දුකය, ප්‍රිය (නාම රූප) ධර්මතාවයන්ගේ වෙන්වීම දුකය, කැමැත්ත ඉටු නොවීම ද දුකය, කොටින්ම උපාදානස්කන්ධ පහම දුකය.

කතමා ච භික්ඛවෙ ජාති? යා තෙසං තෙසං සත්තානං තමි තමි සත්තනිකායෙ ජාති සඤ්ජාති ඔකකනති අභිනිබ්බන්තති ඛනධානං පාතූභාවො ආයතනානං පටිලාභො, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ ජාති.

මහණෙනි ඉපදීම කවරේද? ඒ ඒ සතුන්ගේ ඒ ඒ සත්ව ගෝත්‍ර වල යම් ඉපදීමක් හටගැනීමක් ප්‍රතිසන්ධි ගැනීමක් උත්පත්තියක් ස්කන්ධ පහළ වීමක් ආයතන ලැබීමක් වේද මහණෙනි, එයට ඉපදීම යැයි කියනු ලැබේ.

කතමා ච භික්ඛවෙ ජරා? යා තෙසං තෙසං සත්තානං තමි තමි සත්තනිකායෙ ජරා ජීරණතා ඛණ්ඩිතං ඵාලිතං වලිත්තවතා ආයුනො සංභාති ඉන්ද්‍රියානං පරිපාකො, අයං වුච්චති භික්ඛවෙ ජරා,

මහණෙනි දිරිම කවරේද? ඒ ඒ සත්වයන්ගේ ඒ ඒ සත්ව ගෝත්‍ර වල යම් දිරිමක් මේරීමක්, දත් කැඩුණු බවක්, කෙස් පැසුණු බවක්, ඇඟ රැළි වැටීමක්, ආයු පිරිහීමක්, ඉන්ද්‍රියන්ගේ මුහුකුරා ගිය බවක් වේද මහණෙනි, එයට දිරිම යයි කියනු ලැබේ.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ මරණං? යං තෙසං

**තෙසං සත්තානං තමහා තමහා
සත්තනිකායා චුති චචනතා හෙදො
අනතරධානං මච්චුමරණං. කාලකිරියා
බන්ධානං හෙදො කළෙබරස්ස නිකේඛපො
ජීවිතිඤ්ඤියස්සපචෙස්දො, ඉදං චුචචති
නිකඛවෙ මරණං,**

මහණෙනි මරණය කවරේද? ඒ ඒ සත්වයන්ගේ ඒ ඒ සත්ව ගෝත්‍රයෙන් චුත වීමක්, මැරෙන බවක්, බිඳී යාමක්, අතුරුදහන් වීමක්, මරුට බිලි වීමක්, කළුරිය කිරීමක්, සිහන්ධ බිඳීමක්, කල්බරය බහා තැබීමක් වේද මහණෙනි, එයට මරණය යැයි කියනු ලැබේ.

**කතමො ච නිකඛවෙ සොකො? යො ඛො
නිකඛවෙ අඤ්ඤානරඤ්ඤානරෙන
බ්‍යසනෙන සමනනාගතස්ස , අඤ්ඤා-
නරඤ්ඤානරෙන දුක්ඛධමෙමන චුට්ඨස්ස
සොකො සොචනා සොචිතතං අනෙතා
සොකො අනෙතා පරිසොකො, අයං චුචචති
නිකඛවෙ සොකො.**

මහණෙනි, ශෝකය කවරේද? මහණෙනි, එක්තරා විනාශයකින් යුක්ත චුච්ඤ්ඤාතේ හෝ එක්තරා දුක්ඛිත ස්වභාවයකින් පෙළෙන්නකුගේ හෝ යම් බඳු ශෝකයක්, ශෝක කිරීමක්, සොචන් පෙළීමක්, අභ්‍යන්තරික දුක් වීමක්, මානසිකව පීඩා විඳීමක් වේද මහණෙනි, එයට ශෝකය යැයි කියනු ලැබේ.

කතමො ච භික්ඛවෙ පරිදෙවො? යො ඛො භික්ඛවෙ අඤ්ඤාදනරඤ්ඤාදනරොන ඛ්‍යසනෙන සමනනාගතස්ස, අඤ්ඤාදනරඤ්ඤාදනරොන දුක්ඛධමෙමන චුට්ඨස්ස ආදෙවො පරිදෙවො ආදෙවනා පරිදෙවනා ආදෙවිතතං පරිදෙවිතතං, අයං වුවචි භික්ඛවෙ පරිදෙවා.

මහණෙනි, විලාප නගා හැඬීම කවරේද? මහණෙනි, එක්තරා විනාශයකින් යුක්ත වුවකුගේ හෝ එක්තරා දුක් ස්වභාවයකින් පෙළෙන අයෙකුගේ හෝ යම් විලාප කීමක්, විලාප කියමින් හැඬීමක්, විශේෂයෙන් විලාප නැගීමක්, විශේෂයෙන් විලාප කියා හැඬීමක්, විලාප නගන බවක්, විලාප නගා හඬන ස්වභාවයක් වේද මහණෙනි, එයට විලාප නගා හැඬීම යයි කියනු ලැබේ.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ දුක්ඛං? යං ඛො භික්ඛවෙ කායිකං දුක්ඛං කායිකං අසානං කාය-සමච්ඡස්සං දුක්ඛං අසානං වෙදුයිතං, ඉදං වුවචි භික්ඛවෙ දුක්ඛං.

මහණෙනි දුක කවරේද? මහණෙනි යම් කායික දුකක්, කායික අසහනයක්, කාය ස්පර්ශ දුකක්, අසහනකාරී කායික විදුමක් වේද මහණෙනි, එයට දුක යැයි කියනු ලැබේ.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ දොමනස්සං? යං ඛො භික්ඛවෙ චෙතසිකං දුක්ඛං චෙතසිකං

**අසානං මනොසම්ඵස්සජං දුක්ඛං අසානං
වෙදුයිතං, ඉදං වුවච්ඡි තික්ඛවෙ
දොමනස්සං.**

මහණෙනි දොමනස කවරේද? මහණෙනි, යම් මානසික දුක්ඛ, මානසික අසහනයක්, මානසික ස්පර්ශ දුක්ඛ, නොසැප වින්දනයක් වේද මහණෙනි, එයට දොමනස යැයි කියනු ලැබේ.

**කතමො ච තික්ඛවෙ උපායාසො? , යො ඛො
ති කඛ වෙ අඤ්ඤානරඤ්ඤානරෙන
බ්‍යසනෙන සමනනාගතස්ස, අඤ්ඤා-
නරඤ්ඤානරෙන දුක්ඛධමෙමන චුට්ඨස්ස
ආයාසො උපායාසො ආයාසිතතතං
උපායාසිතතතං අයං වුවච්ඡි තික්ඛවේ
උපායාසො.**

මහණෙනි දුක්ඛ විධාවට පැමිණීම කවරේද? මහණෙනි, එක්තරා විනාශයකින් යුක්ත වුවකුගේ හෝ එක්තරා දුක් ස්වභාවයකින් පෙළෙන අයෙකුගේ හෝ තද වෙහෙසක්, දැඩි විධාවක්, වෙහෙසින් වෙහෙසට පැමිණි බවක්, වෙසෙසින් විධාවට පැමිණි බවක් වේද මහණෙනි, එයට දුක්ඛ විධාවට පැමිණීම යැයි කියනු ලැබේ.

**කතමො ච තික්ඛවෙ අප්පියෙති සම්පයොගො
දුක්ඛො? ඉධ යස්ස තෙ නොනති අනිට්ඨා
අකනනා අමනාපා රූපා සඤ්ඤා ගතධා රූපා
ථොට්ඨබ්බා ධම්මා, යෙ වා පනස්ස තෙ**

**හොනනි අනන්තකාමා අනිතකාමා අචා-
සුකකාමා අයොගකෙබමකාමා යා තෙනි
සද්ධිං සධගති සමාගමො සමොධානං
මිසසීභාවො. අයං වුවචනිතිකඛවෙ අපපියෙති
සමපයොගො දුකෙබා.**

මහණෙනි, අප්‍රියයන් හා එක්වීමේ දුක කවරේද? යමෙකුට
අනිටු වූ සිත් කළු නොවූ මනාප නොවූ යම් රූප, ශබ්ද,
ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ, ධර්ම යන අරමුණක් වේද, තමාට
අනන්ත කැමති අනිත කැමති අපහසුව කැමති අයහපත
කැමති යම් කෙනෙක් හෝ වෙන් ද ඔවුන් හා යම්
සංගමයක් එක්වීමක් එකතුවීමක් මිශ්‍ර වීමක් වේද
මහණෙනි, මෙය අප්‍රියයන් හා එක්වීමේ දුක නම් වෙයි.

**කතමො ච තිකඛවෙ පියෙති විපපයොගො
දුකෙබා, ඉධ යස්ස තෙ හොනනි ඉට්ඨා කන්තා
මනාපා රූපා සද්ද ගන්ධා රසා ඵොට්ඨබ්බා
ධම්මා, යෙ චා පනස්ස තෙ හොනනි
අනන්තකාමා නිතකාමා චාසුකකාමා
යොගකෙබමකාමා මාතා චා පිතා චා භාතා
චා හගිනී චා, ජෙට්ඨා චා කනිට්ඨා චා, මිත්තා
චා, අමවචා චා, ඤාති සාලොභිතා චා, යා
තෙනි සද්ධිං අසධගති අසමාගමො
අසමොධානං අමිසසීභාවො, අයං වුවචනි
තිකඛවෙ පියෙති විපපයොගො දුකෙබා.**

මහණෙනි, ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීමේ දුක කවරේද? මෙහිදී යමෙකුට ඉටුවූ සිත්කළු වූ මනාප වූ යම් රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ, ධර්ම යන අරමුණක් වේද, තමාට අතර්ථ කැමති හිත කැමති පහසුව, කැමති යහපත, කැමති යම් මවක් පියෙක් සොහොයුරෙක් සොහොයුරියක් දෙටුවෙක් කනිටුවෙක් මිතුරෙක් ඇමතියෙක් සහ ලේඥයෙක් හෝ වෙන්ද, ඔවුන් හා යම් අසංගමයක් වෙන්වීමක් එකතු නොවීමක් අමිශ්‍ර වීමක් වේද, මහණෙනි, මෙය ප්‍රියයන්ගෙන් වෙන්වීමේ දුක නම් වෙයි.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං? ජාති ධම්මානං භික්ඛවෙ සත්තානං ඵලං ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති, අහො වන මයං න ජාති ධම්මා අක්ඝාම, න ච වන නො ජාති ආගවෙජ්ජයාති, න ඛො පනෙනං ඉච්ඡාය පත්තඛඛං, ඉදුමපි යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

මහණෙනි කැමති දෙය නොලැබීමෙන් දුක් වීම කවරේද? මහණෙනි, ඉපදීම ස්වභාවකොට ඇති සත්වයන්ට මෙබඳු වූ කැමත්තක් උපදියි. අපි ඒකාන්තයෙන්ම ඉපදීම ස්වභාවකොට ඇත්තෝ නොවන්නෙමු නම්, ඒකාන්තයෙන්ම ඉපදීම අප කලා නොඑන්නේ නම් මැනවි කියායි. එහෙත් එයට කැමති වීමෙන් නොපැමිණිය හැකිය. මෙයද කැමති දෙය නොලැබීමේ දුකයි.

ජරාධම්මානං භික්ඛවෙ සත්තානං ඵලං ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති, අහො වන මයං න ජරාධම්මා අක්ඝාම, න ච වන නො ජරා

ආගවේෂයාති, න ඛො පනෙනං ඉවජාය පතතඛබ්බං, ඉදුමපි යමපිවජං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

මහණෙනි, දිට්ඨ ස්වභාවකොට ඇති සත්වයන්ට මෙබඳු වූ කැමත්තක් උපදියි. 'අපි ඒකාන්තයෙන්ම දිට්ඨ ස්වභාවකොට ඇත්තෝ නොවන්නෙමු නම් මැනව්'. එකාන්තයෙන්ම දිට්ඨ අප කරා නො එන්නේ නම් මැනව්' කියයි. එහෙත් එයට කැමතිවීමෙන් නොපැමිණිය හැකිය, මෙයද කැමති දෙය නොලැබීමේ දුක්ඛය.

ව්‍යාධිධම්මානං භික්ඛවෙ සත්තානං ඵලං ඉවජා උපපජ්ජති, අහො වත මයං න ව්‍යාධිධම්මා අස්සාම, න ච වත නො ව්‍යාධි ආගවේෂයාති, න ඛො පනෙනං ඉවජාය පතතඛබ්බං, ඉදුමපි යමපිවජං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

මහණෙනි, රෝග ස්වභාවකොට ඇති සත්වයන්ට මෙබඳු වූ කැමත්තක් උපදියි. 'අපි ඒකාන්තයෙන්ම රෝග ස්වභාවකොට ඇත්තෝ නොවන්නෙමු නම් මැනව්'. එකාන්තයෙන්ම රෝග අප කරා නො එන්නේ නම් මැනව්' කියයි. එහෙත් එයට කැමතිවීමෙන් නොපැමිණිය හැකිය, මෙයද කැමති දෙය නොලැබීමේ දුක්ඛය.

මරණාධම්මානං භික්ඛවෙ සත්තානං ඵලං ඉවජා උපපජ්ජති, අහො වත මයං න මරණාධම්මා අස්සාම, න ච වත නො මරණං

ආගවේෂයාති, න බො පනෙනං ඉවජාය පතතබ්බං, ඉදුමපි යමපිවජං නලහති තමපි දුක්ඛං.

මහණෙනි, මරණය ස්වභාවකොට ඇති සත්වයන්ට මෙබඳු වූ කැමත්තක් උපදියි. 'අපි ඒකාන්තයෙන්ම මරණය ස්වභාවකොට ඇත්තෝ නොවන්නෙමු නම් මැනව්'. ඒකාන්තයෙන්ම මරණය අප කරා නො එන්නේ නම් මැනව්' කියයි. එහෙත් එයට කැමතිවීමෙන් නොපැමිණිය හැකිය, මෙයද කැමති දෙය නොලැබීමේ දුකය.

සොකධම්මානං භික්ඛවෙ සත්තානං ඵ්චං ඉවජා උපපජ්ජති, අහො වත මයං න සොකධම්මා අසසාම, න ච වත නො සොකො ආගවේෂයාති, න බො පනෙනං ඉවජාය පතතබ්බං, ඉදුමපි යමපිවජං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

මහණෙනි, ශෝකය ස්වභාවකොට ඇති සත්වයන්ට මෙබඳු වූ කැමත්තක් උපදියි. 'අපි ඒකාන්තයෙන්ම ශෝකය ස්වභාවකොට ඇත්තෝ නොවන්නෙමු නම් මැනව්'. ඒකාන්තයෙන්ම ශෝකය අප කරා නො එන්නේ නම් මැනව්' කියයි. එහෙත් එයට කැමතිවීමෙන් නොපැමිණිය හැකිය, මෙයද කැමති දෙය නොලැබීමේ දුකය.

පරිදෙවධම්මානං භික්ඛවෙ සත්තානං ඵ්චං ඉවජා උපපජ්ජති, අහො වත මයං න

**පරිදෙවධමමා අසුසාම, න ච චත නො
පරිදෙවො ආගවෙජ්ජයාති, න ඛො පනෙනං
ඉච්ඡාය පත්තඛඛං, ඉදුමපි යමපිච්ඡං න
ලහති තමපි දුක්ඛං.**

මහණෙනි, විලාප නගා හැඬීම ස්වභාවකොට ඇති සත්වයන්ට මෙබඳු වූ කැමත්තක් උපදියි. 'අපි ඒකාන්තයෙන්ම විලාප නගා හැඬීම ස්වභාවකොට ඇත්තෝ නොවන්නෙමු නම් මැනව්'. ඒකාන්තයෙන්ම විලාප නගා හැඬීම අප කරා නො එන්නේ නම් මැනව්' කියායි. එහෙත් එයට කැමතිවීමෙන් නොපැමිණිය හැකිය, මෙයද කැමති දෙය නොලැබීමේ දුකය.

**දුක්ඛධමමානං භික්ඛවෙ සත්තානං ඵ්චං
ඉච්ඡා උප්පජ්ජති, අහො චත මයං න
දුක්ඛධමමා අසුසාම, න ච චත නො දුක්ඛං
ආගවෙජ්ජයාති, න ඛො පනෙනං ඉච්ඡාය
පත්තඛඛං, ඉදුමපි යමපිච්ඡං න ලහති තමපි
දුක්ඛං.**

මහණෙනි, කායික දුක ස්වභාවකොට ඇති සත්වයන්ට මෙබඳු වූ කැමත්තක් උපදියි. 'අපි ඒකාන්තයෙන්ම කායික දුක ස්වභාවකොට ඇත්තෝ නොවන්නෙමු නම් මැනව්'. ඒකාන්තයෙන්ම කායික දුක අප කරා නො එන්නේ නම් මැනව්' කියායි. එහෙත් එයට කැමතිවීමෙන් නොපැමිණිය හැකිය, මෙයද කැමති දෙය නොලැබීමේ දුකය.

දොමනස්සධම්මානං භික්ඛවෙ සත්තානං ඵලං ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති, අහො වත මයං න දොමනස්සධම්මා අස්සාම, න ච වත නො දොමනස්සං ආගචෙජ්ජය්‍යාති, න ඛො පනෙනං ඉච්ඡාය පත්තඛ්ඛං, ඉදුමපි යමපිච්ඡං නලහති තමපි දුක්ඛං

මහණෙනි, දොමනස්ස (වෛතසික දුක්ඛය) ස්වභාවකොට ඇති සත්වයන්ට මෙබඳු වූ කැමත්තක් උපදියි. 'අපි ඒකාන්තයෙන්ම දොමනස්ස ස්වභාවකොට ඇත්තෝ නොවන්නෙමු නම් මැනව්'. ඒකාන්තයෙන්ම දොමනස්ස අප කරා නො එන්නේ නම් මැනව්' කියායි. එහෙත් එයට කැමතිවීමෙන් නොපැමිණිය හැකිය, මෙයද කැමති දෙය නොලැබීමේ දුක්ඛය.

උපායාසධම්මානං භික්ඛවෙ සත්තානං ඵලං ඉච්ඡා උප්පජ්ඣති, අහො වත මයං න උපායාසධම්මා අස්සාම, න ච වත නො උපායාසො ආගචෙජ්ජය්‍යාති, න ඛො පනෙනං ඉච්ඡාය පත්තඛ්ඛං, ඉදුමපි යමපිච්ඡං න ලහති තමපි දුක්ඛං.

මහණෙනි, දැඩි ශෝකයෙන් විඩා පත්වීම ස්වභාවකොට ඇති සත්වයන්ට මෙබඳු වූ කැමත්තක් උපදියි. 'අපි ඒකාන්තයෙන්ම ශෝකයෙන් විඩාපත්වීම ස්වභාවකොට ඇත්තෝ නොවන්නෙමු නම් මැනව්'. ඒකාන්තයෙන්ම ශෝකයෙන් විඩාපත්වීම අප කරා නො

එන්නේ නම් මැනව්' කියයි. එහෙත් එයට කැමතිවීමෙන් නොපැමිණිය හැකිය, මෙයද කැමති දෙය නොලැබීමේ දුකය.

කතමෙ ව භික්ඛවෙ සංඛිතෙනන පඤ්චපාදනකඛ්ඤා දුක්ඛා, සෙය්‍යථිදං රජ්ජපාදනකඛ්ඤා වෙදනුපාදන - කඛ්ඤො ඝංඛාරජපාදනකඛ්ඤො විඤ්ඤානුපාදනකඛ්ඤා, ඉමෙ වුච්චන්ති භික්ඛවෙ සංඛිතෙනන පඤ්චපාදන-කඛ්ඤාපි දුක්ඛා, ඉදං වුච්චති භික්ඛවෙ දුක්ඛං ආරියසච්චං.

(දුක්ඛසච්ච - නිද්දෙසො)

මහණෙනි, කොටින් දැක්වෙන තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි දෙකින් දැඩිව අල්ලාගත් පස් වැදෑරුම් ස්කන්ධ (සමූහ) දුක කවරේද? මහණෙනි, තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි දෙකින් දැඩිව අල්ලාගත් තම හා බාහිර කායික ස්වභාව සමූහය, තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි දෙකින් දැඩිව අල්ලා ගත් චින්දන සමූහය, තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි දෙකින් දැඩිව අල්ලා ගත් සලකුණු ගැනීම සමූහය, තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි දෙකකින් දැඩිව අල්ලා ගත් අවශේෂ මානසික ගති සමූහය, තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි දෙකින් දැඩිව අල්ලාගත් හැඟීම් සමූහය, යන මෙයට තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි දෙකින් දැඩිව අල්ලාගත් පස් වැදෑරුම් සමූහ දුකයයි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි මෙයට දුක්ඛ ආර්යය සත්‍යයයි කියනු ලැබේ.

25. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ දුක්ඛසමුදයං අරියසවං?

යායං තණ්හා පොනො හවිකා නන්දිරාග සහගතා තත්‍ර තත්‍රාභිනන්දිති, සෙය්‍යථිදං කාමතණ්හා භවතණ්හා විභවතණ්හා .

මහණෙනි, දුක්ඛ හටගන්වන ආර්යය සත්‍යය කවරේද? පුනර්භවය ඇති කරන, බලවත් ඇල්මට වැටෙන උපනුපන් තැන අරමුණුවලට සතුටුවන යම් ඒ ආශාවක් වේද? ඒ කවරේද? පඤ්චකාම ආශාවය, රූපාරූප භව ආශාවය, (මරණින් මතු භවයක් නැතැයි සිතන්නට මොහ, දිට්ඨි දෙක සමඟ බලවත්ව ඇති වන) විභව ආශාව යනුයි.

සා ඛො පනෙසා භික්ඛවෙ තණ්හා කත්ථ උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, කත්ථ නිවිසමානා නිවිසති. යං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති, එත්ථ නිවිසමානා නිවිසති. කිඤ්ච ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති එත්ථ නිවිසමානා නිවිසති.

මහණෙනි, එකී ආශාව උපදිනුයේ (නම්) කොතැනක උපදිද? (සිතට) ඇතුළුවූයේ නම් කොතැනකදී ඇතුළු වෙයිද? ලෝකයෙහි යම් ස්වභාවයක් ප්‍රිය වේද සැප වේද

ආශාව උපදිනුයේ (නම්) එතැන උපදියි. ආශාව (සිතට) ඇතුළු වූයේ (නම්) එතැනදී ඇතුළු වෙයි. ලෝකයෙහි ආශාව උපදිනුයේ (නම්) උපදින (සිතට) ඇතුළු වනුයේ (නම්) ඇතුළුවන ප්‍රිය ස්වභාවය, සැප ස්වභාවය කුමක්ද?

**වක්කුං ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති
ඵත්ථ නිවිසමානා නිවිසති.**

**සොතං ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති
ඵත්ථ නිවිසමානා නිවිසති.**

**ඝානං ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති
ඵත්ථ නිවිසමානා නිවිසති.**

**ජීවහා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති
ඵත්ථ නිවිසමානා නිවිසති.**

**කායො ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති
ඵත්ථ නිවිසමානා නිවිසති.**

**මනො ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති
ඵත්ථ නිවිසමානා නිවිසති.**

(අප්‍රකාශිතකායනන ජක්කං)

ලෝකයෙහි ඇස ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි. ලෝකයෙහි කණා ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි. ලෝකයෙහි නැහැරය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි. ලෝකයෙහි දිව ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි. ලෝකයෙහි කය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි. ලෝකයෙහි මන ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

රූපං ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති ඵතට්ඨිකමානා නිවිසති. සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති ඵතට්ඨිකමානා නිවිසති. ගන්ධා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති ඵතට්ඨිකමානා නිවිසති. රසා ලොකෙ පියරූපං,

සාතරෑපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උප්පජ්ජමානා
 උප්පජ්ජති ඵතං නිවිසමානා නිවිසති.
 ඵොට්ඨබ්බා ලොකෙ පියරෑපං, සාතරෑපං
 ඵතෙට්ඨා තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති
 ඵතං නිවිසමානා නිවිසති. ධම්මා ලොකෙ
 පියරෑපං, සාතරෑපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා
 උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති ඵතං නිවිසමානා
 නිවිසති.

(බාහිරායනන ජක්කං)

ලෝකයෙහි වණීය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි,
 එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ
 එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි නාද ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම
 ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ
 එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි සුවඳ ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම
 ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ
 එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි රස ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම
 ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ
 එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි ස්පර්ශ ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි මානසික ආරම්භණ ධර්මය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

**චක්ඛු විඤ්ඤාණං ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතං නිව්ඤ්ජමානා නිව්ඤ්ජති.**

**සොත විඤ්ඤාණං ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතං නිව්ඤ්ජමානා නිව්ඤ්ජති.**

**ඤාන විඤ්ඤාණං ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතං නිව්ඤ්ජමානා නිව්ඤ්ජති.**

**භිව්ඤ්ඤාණං ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතං නිව්ඤ්ජමානා නිව්ඤ්ජති.**

**කාය විඤ්ඤාණං ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා**

උපපජ්ජති එතථ නිව්ඤ්ජානා නිව්ඤ්ජති.

**මනො වික්ඛුක්ඛණං ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති එතථ නිව්ඤ්ජානා නිව්ඤ්ජති.**

(වික්ඛුක්ඛණ ජක්ඛං)

ලෝකයෙහි ඇසින් (වණී) පෙනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි කණින් (ශබ්ද) ඇසීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි නාසයෙන් (ගන්ධ) දැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි දිවෙන් (රස) දැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි කයින් (ස්පර්ශ) දැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි සිතින් (අරමුණු) දැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

**චක්‍ර ඝම්ඵසෙසා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵරෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතං නිව්ඝමානා නිව්ඝති.**

**සොත ඝම්ඵසෙසා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵරෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතං නිව්ඝමානා නිව්ඝති.**

**ඝාත ඝම්ඵසෙසා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵරෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතං නිව්ඝමානා නිව්ඝති.**

**පීඨා ඝම්ඵසෙසා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵරෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතං නිව්ඝමානා නිව්ඝති.**

**කාය ඝම්ඵසෙසා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵරෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතං නිව්ඝමානා නිව්ඝති.**

මනෝ ඝම්ඵසෙසා ලොකෙ පියරූපං,

සාතරූපං චතෝසා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති චතථ නිව්සමානා නිව්සති.

(එසස ජක්කං)

ලෝකයෙහි ඇස රූප අරමුණක හැපීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි කණ ශබ්ද අරමුණක හැපීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි නාසය ගන්ධ අරමුණක හැපීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි දිව රස අරමුණක හැපීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි කය ස්පර්ශ අරමුණක හැපීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි සිත මානසික අරමුණක හැසීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

**චක්කු සමච්ඡස්ස චෙදනා ලොකෙ පියරුපං,
සාතරුපං ඵරෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතථ නිව්ඤ්ජමානා නිව්ඤ්ජති. සොත
සමච්ඡස්ස චෙදනා ලොකෙ පියරුපං,
සාතරුපං ඵරෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතථ නිව්ඤ්ජමානා නිව්ඤ්ජති. ඝාත
සමච්ඡස්ස චෙදනා ලොකෙ පියරුපං,
සාතරුපං ඵරෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතථ නිව්ඤ්ජමානා නිව්ඤ්ජති. පිට්ඨා
සමච්ඡස්ස චෙදනා ලොකෙ පියරුපං,
සාතරුපං ඵරෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතථ නිව්ඤ්ජමානා නිව්ඤ්ජති. කාය
සමච්ඡස්ස චෙදනා ලොකෙ පියරුපං,
සාතරුපං ඵරෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතථ නිව්ඤ්ජමානා නිව්ඤ්ජති. මනෝ
සමච්ඡස්ස චෙදනා ලොකෙ පියරුපං,
සාතරුපං ඵරෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා**

උපසස්ති එතඨ නිව්සමානා නිව්සති. (වෙදනා ජක්කං)

ලෝකයෙහි අරස රූප අරමුණක හැපීමෙන් ඇතිවන වින්දනය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි කණ ශබ්ද අරමුණක හැපීමෙන් ඇතිවන වින්දනය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි නාසය ගන්ධ අරමුණක හැපීමෙන් ඇතිවන වින්දනය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි දිව රස අරමුණක හැපීමෙන් ඇතිවන වින්දනය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි කය ස්පර්ශ අරමුණක හැපීමෙන් ඇතිවන වින්දනය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ඇතුළු වෙයි.

ලෝකයෙහි සිත මානසික අරමුණක හැපීමෙන් ඇතිවන වින්දනය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

රූප සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති එත භවිසමානා භවිසති. සඤ්ඤා සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති එත භවිසමානා භවිසති. ගන්ධ සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති එත භවිසමානා භවිසති. රසසඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති එත භවිසමානා භවිසති. ඵොට්ඨිඛ සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති එත භවිසමානා භවිසති. ධම්ම සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති

එතට නිවිසමානා නිවිසති.

(සකදුකදු ජනකං)

රූපයෙන් සලකුණු ගැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ශබ්දයන්ගේ සලකුණු ගැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ගන්ධයන්ගේ සලකුණු ගැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

රසයන්ගේ සලකුණු ගැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ස්පර්ශයන්ගේ සලකුණු ගැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

මානසික අරමුණු වල සලකුණු ගැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

රූප සකෙදුවනනා ලොකෙ පියරූපං,

සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතට්ඨිකමානා නිවිසති.

සඤ්ඤා සංකල්පනා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතට්ඨිකමානා නිවිසති.

ගන්ධ සංකල්පනා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතට්ඨිකමානා නිවිසති.

රස සංකල්පනා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතට්ඨිකමානා නිවිසති.

ඵොට්ඨබ්බ සංකල්පනා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතට්ඨිකමානා නිවිසති.

ධම්ම සංකල්පනා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතට්ඨිකමානා නිවිසති.

(වෙනනා ජක්ඛං)

රූපය (වණ්ණිය) අරමුණුකොට උපන් අභිමතය ලෝකයෙහි
ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව
උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී
ඇතුළු වෙයි. ශබ්දය (භාදය) අරමුණුකොට උපන්

අභිමතය ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ගන්ධය (සුවඳ) අරමුණුකොට උපන් අභිමතය ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

රසය අරමුණුකොට උපන් අභිමතය ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ස්පර්ශය (පහස) අරමුණුකොට උපන් අභිමතය ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

මානසික අරමුණු අරමුණුකොට උපන් අභිමතය ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

**රූප තණ්හා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති
ඵත්ථ නිවිසමානා නිවිසති.**

සඤ්ඤා තණ්හා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං

එතෙට්සා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති
එතට් නිවිසමානා නිවිසති.

ගන්ධ තණ්හා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
එතෙට්සා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති
එතට් නිවිසමානා නිවිසති.

රස තණ්හා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
එතෙට්සා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති
එතට් නිවිසමානා නිවිසති.

ඵොට්ඨබ්බ තණ්හා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං එතෙට්සා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති එතට් නිවිසමානා නිවිසති.

ධම්ම තණ්හා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
එතෙට්සා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති
එතට් නිවිසමානා නිවිසති.

(තණ්හා ජක්කං)

රූප (වණ්ඨ) ආශාව ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප
ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි.
(සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

නාද ආශාව ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප
ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි.

(සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

සුවඳ ආශාව ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි.

(සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

රස ආශාව ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි.

(සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ස්පර්ශ (පහස) ආශාව ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි.

(සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

මානසික අරමුණු ආශාව ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි.

(සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

**රූප විතකෙකා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති එතං නිව්සමානා නිව්සති.**

**සද්ද විතකෙකා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති එතං නිව්සමානා නිව්සති.**

**ගන්ධ විතකෙකා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති එතං නිව්සමානා නිව්සති.**

රස විතකෙකා ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති
ඵතං නිවිසමානා නිවිසති.

ඵොට්ඨඛ්ඛ විතකෙකා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතං නිවිසමානා නිවිසති.

ධම්ම විතකෙකා ලොකෙ පියරූපං,
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා
උපපජ්ජති ඵතං නිවිසමානා නිවිසති.

(විතකක ජකකං)

රූප (වණ්ඨ) යට සිත යාම ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි;
සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි.
(සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

නාදයට සිත යාම ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප
ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි.
(සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

සුවඳට සිත යාම ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප
ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි.
(සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

රසයට සිත යාම ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප
ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි.

(සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ස්පර්ශය (පහස) ට සිත යාම ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

මානසික අරමුණට සිත යාම ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

**රූප විචාරො ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති
එතද්ධිවිසමානා නිවිසති.**

**සඤ්ඤා විචාරො ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති
එතද්ධිවිසමානා නිවිසති.**

**ගන්ධ විචාරො ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති
එතද්ධිවිසමානා නිවිසති.**

**රස විචාරො ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උපපජ්ජමානා උපපජ්ජති
එතද්ධිවිසමානා නිවිසති.**

ඵොට්ඨඛං විචාරො ලොකෙ පියරූපං,

**සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා උප්පජ්ජමානා
උප්පජ්ජති ඵතට්ඨිකමානා නිවිසති.**

**ධම්ම විචාරො ලොකෙ පියරූපං, සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා උප්පජ්ජමානා උප්පජ්ජති
ඵතට්ඨිකමානා නිවිසති.**

(විචාර ජක්කං)

රූප (වණ්ඨ) අරමුණොති සිත හැසිරීම ලෝකයෙහි ප්‍රිය
ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ
එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු
වෙයි.

නාද අරමුණොති සිත හැසිරීම ලෝකයෙහි ප්‍රිය
ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ
එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු
වෙයි.

සුවඳ අරමුණොති සිත හැසිරීම ලෝකයෙහි ප්‍රිය
ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ
එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු
වෙයි.

රස අරමුණොති සිත හැසිරීම ලෝකයෙහි ප්‍රිය
ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ
එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු
වෙයි.

ස්පර්ශ (පහස) අරමුණොති සිත හැසිරීම ලෝකයෙහි ප්‍රිය

ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි. මානසික අරමුණෙහි සිත හැසිරීම ලෝකයෙහි ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි, එම ආශාව උපදිනුයේ එතැන උපදියි. (සිතට) ඇතුළුවනුයේ එතැනදී ඇතුළු වෙයි.

ඉදං වුවච්ඡි භික්ඛවෙ දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං

මහණෙනි, මෙය දුක් හටගන්වන ආර්යය සත්‍යයයි.

(සමුදයසච්ච නිඥෙසො)

26. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ දුක්ඛ නිරොධං අරියසච්චං? යො තස්සායෙව තණ්හාය අසෙසවිරාග නිරොධො වාගො පටිනිස්සගො මුත්ති අනාලයො.

මහණෙනි, දුක් සන්සිඳීමේ ආර්යය සත්‍යය කවරේද? යමෙක් එම ආශාව නො ඉතිරිව නොඇලී සන්සිඳුවන් ද, හැර පියන් ද, ඉන් මිඳි ගනින්ද (එය දුක් සන්සිඳීමේ ආර්යය සත්‍යයයි.)

සා ඛො පනෙසා භික්ඛවෙ තණ්හා කත්ථ පභියමානා පභියති, කත්ථ නිරුප්කම්මානා

**නිරුප්කම්බි, යං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්කම්බානා නිරුප්කම්බි, කිඤ්ච ලොකෙ
පියරූපං සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා
පභියමානා පභියති, එතට් නිරුප්කම්බානා
නිරුප්කම්බි,**

මහණෙනි, එම ආශාව ප්‍රතිභවනුයේ කොතැනක
ප්‍රතිභ වෙයිද? සන්සිඳෙනුයේ කොතැනක සන්සිඳෙයිද?
ලෝකයෙහි යම් ඒ ප්‍රිය ස්වභාවයක් වේද සැප
ස්වභාවයක් වේද එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ
වෙයි. සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

එම ආශාව ප්‍රතිභවනුයේ යම් තැනක ප්‍රතිභ වේ ද,
සන්සිඳෙනුයේ යම් තැනක සන්සිඳේද, ලෝකයේ එම ප්‍රිය
ස්වභාවය සැප ස්වභාවය කවරේද?

**චක්ඛුං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං එතෙට්ඨා
තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්කම්බානා නිරුප්කම්බි,**

**සොතං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්කම්බානා නිරුප්කම්බි,**

**ඝාතං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං එතෙට්ඨා
තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්**

නිරුප්කම්මානා නිරුප්කම්නි,
 ජීව්නා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
 එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
 නිරුප්කම්මානා නිරුප්කම්නි,
 කායො ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
 එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
 නිරුප්කම්මානා නිරුප්කම්නි,
 මනො ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං එතෙට්ඨා
 තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
 නිරුප්කම්මානා නිරුප්කම්නි,

(අප්කම්මනිකායනන ජකකං)

ලෝකයෙහි ඇස ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම
 ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ
 එතැනදී සන්සිඳෙයි. ලෝකයෙහි කණ ප්‍රිය ස්වභාවයකි;
 සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන
 වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි. ලෝකයෙහි
 නැතැය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව
 ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී
 සන්සිඳෙයි. ලෝකයෙහි දිව ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප
 ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන
 වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි. ලෝකයෙහි කය
 ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන

වනුයේ එතැන ප්‍රතිභාවෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි. ලෝකයෙහි මන ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභාව වනුයේ එතැන ප්‍රතිභාවෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

රූපං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්ඨ නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,

සද්දං ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්ඨ නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,

ගන්ධා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්ඨ නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,

රසා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්ඨ නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,

ඵොට්ඨබ්බා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්ඨ නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,

ධම්මා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්ඨ නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,

(ඛාතිරායනන ජක්ඛං)

ලෝකයෙහි වණී ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි නාද ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි සුවඳ ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි රස ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි පහසු ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි මානසික ආරම්භණ ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

**වක්කු වික්කුකුණං ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පතියමානා**

පභියති, එතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,
 සොන විඤ්ඤාණං ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,
 ඝාන විඤ්ඤාණං ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,
 ජිව්හා විඤ්ඤාණං ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,
 කාය විඤ්ඤාණං ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,
 මනෝ විඤ්ඤාණං ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,

(විඤ්ඤාණ ජක්කං)

ලෝකයෙහි ඇසින් (වණී) පෙනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභින වනුයේ එතැන ප්‍රභින වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි කණින් (ශබ්ද) ඇසීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප

ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි නැතැයෙන් (සුවඳ) දැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි දිවෙන් (රස) දැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි කයින් (පහස) දැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි. ලෝකයෙහි සිතින් (අරමුණු) දැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

**වක්කු සමඵසෙසා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, ඵතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,
සොත සමඵසෙසා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, ඵතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,
ඝාත සමඵසෙසා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා**

පභියති, එතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,
 ජිව්හා සමච්ඡෙසා ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,
 කාය සමච්ඡෙසා ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,
 මනෝ සමච්ඡෙසා ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං ඵතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතථ නිරුප්පකම්මානා නිරුප්පකති,
 (එසස ජකකං)

ලෝකයෙහි ඇසින් (වණී) ස්පර්ශය ප්‍රිය ස්වභාවයකි;
 සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන
 වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි කණින් (ශබ්ද) ස්පර්ශය ප්‍රිය ස්වභාවයකි;
 සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන
 වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි නැතැයෙන් (සුවඳ) ස්පර්ශය ප්‍රිය
 ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ
 එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි දිවෙන් (රස) ස්පර්ශය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි කයින් (පහස) ස්පර්ශය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි සිතින් (අරමුණු) ස්පර්ශය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

**චක්ඛු සම්පිස්සජා වෙදනා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, එතට්ඨිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති,**

**සොත සම්පිස්සජා වෙදනා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, එතට්ඨිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති,
ඝාන සම්පිස්සජා වෙදනා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, එතට්ඨිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති,
ජීවනා සම්පිස්සජා වෙදනා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, එතට්ඨිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති,**

**කාය සමච්ඡසජා වෙදනා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, එතථ නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,
මනො සමච්ඡසජා වෙදනා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, එතථ නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,**

(වෙදනා ජක්ඛං)

ලෝකයෙහි ඇස (වණී) ස්පර්ශයෙන් ඇතිවන වින්දනය
ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත
වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී
සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි කණ (ශබ්ද) ස්පර්ශයෙන් ඇතිවන වින්දනය
ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත
වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී
සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි නැහැය (සුවඳ) ස්පර්ශයෙන් ඇතිවන
වින්දනය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව
ප්‍රභීත වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී
සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි දිව (රස) ස්පර්ශයෙන් ඇතිවන වින්දනය ප්‍රිය
ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත වනුයේ
එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි කය (පහස) ස්පර්ශයෙන් ඇතිවන වින්දනය
ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත
වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී
සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි මන (අරමුණු) ස්පර්ශයෙන් ඇතිවන වින්දනය
ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීත
වනුයේ එතැන ප්‍රභීත වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී
සන්සිඳෙයි.

**රූප සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පංමානා නිරුප්පති,**

**සඤ්ඤා සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පංමානා නිරුප්පති,**

**ගන්ධ සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පංමානා නිරුප්පති,**

**රස සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පංමානා නිරුප්පති,**

**ඵොට්ඨබ්බ සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා**

**පතියති, එතථ නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,
 ධම්ම සඤ්ඤා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
 එතෙට්ඨා තණ්හා පතියමානා පතියති, එතථ
 නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,
 (සඤ්ඤා ජක්කං)**

ලෝකයෙහි වණීයන්ගේ සළකුණු ගැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි;
 සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන
 ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.
 ලෝකයෙහි නාදයන්ගේ සළකුණු ගැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි;
 සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන
 ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි සුගන්ධයන්ගේ සළකුණු ගැනීම ප්‍රිය
 ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ
 එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.
 ලෝකයෙහි රසයන්ගේ සළකුණු ගැනීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි;
 සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන
 ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි ස්පර්ශයන්ගේ සළකුණු ගැනීම ප්‍රිය
 ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ
 එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.
 ලෝකයෙහි මානසික ආරම්භණයන්ගේ සළකුණු ගැනීම
 ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන
 වනුයේ එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී

සන්සිද්ධි.

රූප සංකල්පනනා ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං එතෙසා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතං නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,
 සද්ද සංකල්පනනා ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං එතෙසා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතං නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,
 ගන්ධ සංකල්පනනා ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං එතෙසා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතං නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,
 රස සංකල්පනනා ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං එතෙසා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතං නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,
 ඵොට්ඨබ්බ සංකල්පනනා ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං එතෙසා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතං නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,
 ධම්ම සංකල්පනනා ලොකෙ පියරූපං
 සාතරූපං එතෙසා තණ්හා පභියමානා
 පභියති, එතං නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,
 (වේතනා ජක්ඛං)

ලෝකයෙහි වණී අභිමතය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප

ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතින වනුයේ එතැන ප්‍රතින වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි නාද අභිමතය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතින වනුයේ එතැන ප්‍රතින වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි සුගන්ධ අභිමතය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතින වනුයේ එතැන ප්‍රතින වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි රස අභිමතය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතින වනුයේ එතැන ප්‍රතින වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි ස්පර්ශ අභිමතය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතින වනුයේ එතැන ප්‍රතින වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි මානසික ආරම්භණ අභිමතය ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතින වනුයේ එතැන ප්‍රතින වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

**රූප තණ්හා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
ඵතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතථ
නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,
සඤ්ඤා තණ්හා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං**

එතෙට්සා තණ්හා පහියමානා පහියති, එත්
 නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති,
 ගන්ධ තණ්හා ලොකෙ පියරුපං සාතරුපං
 එතෙට්සා තණ්හා පහියමානා පහියති, එත්
 නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති,
 රස තණ්හා ලොකෙ පියරුපං සාතරුපං
 එතෙට්සා තණ්හා පහියමානා පහියති, එත්
 නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති,
 ඵොට්ඨබ්බ තණ්හා ලොකෙ පියරුපං
 සාතරුපං එතෙට්සා තණ්හා පහියමානා
 පහියති, එත් නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති,
 ධම්ම තණ්හා ලොකෙ පියරුපං සාතරුපං
 එතෙට්සා තණ්හා පහියමානා පහියති, එත්
 නිරුජ්ඣමානා නිරුජ්ඣති,

(තණ්හා ජක්ඛං)

ලෝකයෙහි වණී ආශාව ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප
 ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ
 වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි නාද ආශාව ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප
 ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ
 වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි සුගන්ධ ආශාව ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප
 ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ

වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි රස ආශාව ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි ස්පර්ශ ආශාව ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි මානසික ආරම්භණ ආශාව ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභ වනුයේ එතැන ප්‍රතිභ වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

**රූප විතකෙකා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,**

**සඤ්ඤා විතකෙකා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,**

**ගන්ධ විතකෙකා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, එතට් නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,**

**රස විතකෙකා ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පකමානා නිරුප්පකති,**

ඵොට්ඨබ්බ විතකෙකා ලොකෙ පියරූපං

**සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, එතට්ඨිරුප්ඤ්ඤානා නිරුප්ඤ්ඤති,
ධම්ම විතකෙතා ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, එතට්ඨිරුප්ඤ්ඤානා නිරුප්ඤ්ඤති,
(විතකක ජකකං)**

ලෝකයෙහි වණ්ණියට සිත ඇදීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභව වනුයේ එතැන ප්‍රතිභව වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි නාදයට සිත ඇදීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභව වනුයේ එතැන ප්‍රතිභව වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි සුගන්ධයට සිත ඇදීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභව වනුයේ එතැන ප්‍රතිභව වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි රසයට සිත ඇදීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභව වනුයේ එතැන ප්‍රතිභව වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි ස්පර්ශයට සිත ඇදීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභව වනුයේ එතැන ප්‍රතිභව වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි මානසික අරමුණට සිත් ඇදීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රතිභාව වනුයේ එතැන ප්‍රතිභාව වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

**රූප විචාරො ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,**

**සද්ද විචාරො ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,**

**ගන්ධ විචාරො ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,**

**රස විචාරො ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,**

**ඵොට්ඨබ්බ විචාරො ලොකෙ පියරූපං
සාතරූපං එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා
පභියති, එතට් නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,**

**ධම්ම විචාරො ලොකෙ පියරූපං සාතරූපං
එතෙට්ඨා තණ්හා පභියමානා පභියති, එතට්
නිරුප්පාදමානා නිරුප්පාදති,**

(විවාර ඡක්කං)

ලෝකයෙහි වණී අරමුණොති සිත හැසිරීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි. ලෝකයෙහි නාදරමුණොති සිත හැසිරීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි සුවඳ අරමුණොති සිත හැසිරීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි රස අරමුණොති සිත හැසිරීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි ස්පර්ශ අරමුණොති සිත හැසිරීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ලෝකයෙහි මානසික අරමුණොති සිත හැසිරීම ප්‍රිය ස්වභාවයකි; සැප ස්වභාවයකි. එම ආශාව ප්‍රභීන වනුයේ එතැන ප්‍රභීන වෙයි; සන්සිඳෙනුයේ එතැනදී සන්සිඳෙයි.

ඉදං වුවවති නික්ඛවෙ දුක්ඛනිරෝධං

අරියසව්වං

මහණෙනි, මෙය දුක සන්සිඳිමේ ආර්ය සත්‍යයයි.
(නිරෝධසව්ව නිද්දෙසො)

**27. කතමඤ්ච භික්ඛවෙ දුක්ඛනිරෝධගාමිනී
පටිපදා අරියසව්වං? අයමෙව අරියො
අට්ඨඛිනිකො මගො, සෙය්‍යට්ඨං :
සමමාදිට්ඨි, සමමාසංකප්පො, සමමාවාචා,
සමමාකමමනො, සමමාආජීවො,
සමමාවායාමො, සමමාසනි, සමමාසමාධි.**

මහණෙනි, දුක සන්සිඳවීමේ මාර්ග ප්‍රතිපදා ආර්ය සත්‍යය කවරේද?

එය ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයම යැ. ඒ කවරේද?
නාම රූප පිළිබඳ මනා දර්ශනය, ඇලීම ගැටීම නැති මනා
සිත්තයාමු කිරීම, අභිතකර වචන වල නොඇලීම,
අභිතකර කායික හැසුරුම් වල නොඇලීම, අභිතකර දිවි
පෙව්නක නො ඇලීම, අකුසල ධර්ම දුරු කිරීමට හා කුසල
ධර්ම හුරු කිරීමට යෙදුණු මනා උත්සාහය, නොකිළිටි
පිවිතුරු සිතීම, මනා අරමුණෙහි චිත්ත වෛතසික
එකමුතුව යනුයි.

කතමා ව භික්ඛවෙ සමමාදිට්ඨී යං බො භික්ඛවෙ දුක්ඛෙ ඤාණං, දුක්ඛ සමුදයෙ ඤාණං, දුක්ඛ නිරෝධෙ ඤාණං, දුක්ඛනිරෝධගාමිනියා පටිපදාය ඤාණං, අයං චූළචති භික්ඛවෙ සමමාදිට්ඨී.

මහණෙනි, නාම රූප පිළිබඳව මනා දුර්ගන්‍ය කවරේද? මහණෙනි, නාම රූප දුක්ඛයෙහි වැටහේද, නාම රූප දුක්ඛ හේතුව වැටහේද, නාම රූප දුක්ඛ සන්තිසිද්ධිම වැටහේද, නාම රූප දුක්ඛ සන්තිසිද්ධිවන ප්‍රතිපදාව වැටහේද, මහණෙනි, එයට නාම රූප පිළිබඳ මනා දුර්ගන්‍ය යයි කියනු ලැබේ.

(නාම -චිත්ත, චෛතසික නැමැති මානසික ස්වභාවයන් ය.)

(රූප -අධ්‍යාත්මික බාහිර කායික ස්වභාවයන්ය.)

කතමා ව භික්ඛවෙ සමමාසංකප්පො? නෙකඛම්මසංකප්පො , අව්‍යාපාද-සංකප්පො අවිහිංසාසංකප්පො, අයං චූළචති භික්ඛවෙ සමමාසංකප්පො.

මහණෙනි, ඇලිම් ගැටිම් නැති මනා සිත් යොමු කිරීම කවරේද?

කාමයන්ගෙන් නික්මීමට සිත් යොමු කිරීමය, නපුරු කමින් මිදීමට සිත් යොමු කිරීමය, හිංසාකාරී බවින් වැළකීමට සිත් යොමු කිරීමය, මහණෙනි, මෙයට මනා සිත් යොමු කිරීම යයි කියනු ලැබේ.

කතමොච භික්ඛවෙ සමමවාචා? මුසාවාදු වෙරමණි, පිසුණා වාචා වෙරමණි, ඵරුසා වාචා වෙරමණි, සමථප්පලාපා වෙරමණි, අයං වුචචති භික්ඛවෙ සමමවාචා.

මහණෙනි අභිතකර වචන වල නොඇලීම කවරේද?

බොරු බසින් වැළකීමය, කේලම් බසින් වැළකීමය, නපුරු බසින් වැළකීමය, නිශ්ඵල බසින් වැළකීමය, මහණෙනි, මෙයට අභිතකර වචන වල නොඇලීම යැයි කියනු ලැබේ.

කතමොච භික්ඛවෙ සමමාකමමනො? පාණාතිපාතා වෙරමණි, අදිනනාදනා වෙරමණි, කාමෙසුමිච්ඡාවාරා වෙරමණි, අයං වුචචති භික්ඛවෙ සමමාකමමනො.

මහණෙනි, අභිතකර කායික පැවතුම් වල නොඇලීම කවරේද?

පර පණ නැසීමෙන් වැළකීමය, අන් සතු නුදුන් දෙය ගැනීමෙන් වැළකීමය, අනිසි කාම සේවනයෙන් වැළකීමය, මහණෙනි, මෙයට අභිතකර කායික පැවතුම්වල නොඇලීම

යයි කියනු ලැබේ.

කතමො ච භික්ඛවෙ සමමා ආජීවො? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො මිවජා ජීවං පභාය සමමා ආජීවෙන ජීවිකං කප්පෙති, අයං චූචචති භික්ඛවෙ සමමා ආජීවො.

මහණෙනි, අභිතකර දිවි පෙවනක නොඇලීම කවරේද? මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි ආර්ය්‍ය ශ්‍රාවකයා අභිතකර දිවි පෙවන හැරපියා දැනැමින් ජීවිකාව කරන්නේ වේද? මහණෙනි, එයට අභිතකර දිවිපෙවනක නොඇලීම යයි කියනු ලැබේ.

කතමොච භික්ඛවෙ සමමාවායාමො? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අනුප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං අනුප්පාද්‍ය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති චිත්තං පගගණානාති පදහති,

උප්පන්නානං පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං පභානාය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති චිත්තං පගගණානාති පදහති,

අනුප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං උප්පාද්‍ය ජන්දං ජනෙති වායමති විරියං ආරහති චිත්තං පගගණානාති පදහති,

**උප්පන්නානං කුසලානං ධම්මානං ධීනියා
අසමොසාය නියෙසා භාවාය චෙත්සුල්ලායා
භාවනාය පාරිපුරියා ඡන්දං ඡනෙති වායමති
වීරියං ආරහති චිත්තං පගගණනාති
පදහති, අයං වුච්චති නික්ඛවෙ
සමොවායාමො.**

මහණෙනි, අකුසල ධර්ම දුරුකිරීමට හා කුසල ධර්ම හුරුකිරීමට යෙදුනු මනා උත්සාහය කවරේද?

මහණෙනි, මේ ශාසනයෙහි සසර භය දක්නා තැනැත්තා නොකළ පාප අකුසල ධර්ම නොකිරීම පිණිස කැමති වේද, වෑයම් කෙරේද, වීර්යය ගනීද, සිත දැඩිව යොදවාද, භාවනාවෙහි උත්සාහයෙන් යෙදේද.

කළ පාප අකුසල ධර්ම නැවත නොකිරීම පිණිස කැමති වේද, වෑයම් කෙරේද, වීර්යය ගනීද, සිත දැඩිව යොදවාද, භාවනාවෙහි උත්සාහයෙන් යෙදේද,

නොකළ කුසල ධර්ම කිරීම පිණිස , කැමති වේද, වෑයම් කෙරේද, වීර්යය ගනීද, සිත දැඩිව යොදවා ද, භාවනාවෙහි උත්සාහත්ව යෙදේද,

කළ කුසල ධර්ම නැවත නැවත කිරීම පිණිස, නිරවුල්ව කිරීම පිණිස, බහුලව, විශාල වශයෙන් කිරීම පිණිස, භාවනා වශයෙන් වැඩිම පිණිස, කැමති වේද, වෑයම්

කෙරේද, විරියය ගනීද, සිත දැඩිව යොදවාද,
භාවනාවෙහි උත්සාහයෙන් යෙදේ ද.

මහණෙනි, මෙයට අකුසල ධර්ම දුරුකිරීමට හා කුසල ධර්ම
හුරු කිරීමට යෙදුනු මනා උත්සාහය යයි කියනු ලැබේ.

**කතමාව හික්කවෙ සමමාසති? ඉධ හික්කවෙ
හික්ක කායෙ කායානුපසසී විහරති ආනාපී
සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ
අභිජ්ඣා දොමනස්සං,
වෙදනාසු වෙදනානුපසසී විහරති ආනාපී
සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ
අභිජ්ඣා දොමනස්සං,
විතෙත විතතානුපසසී විහරති ආනාපී
සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ
අභිජ්ඣා දොමනස්සං,
ධම්මෙසු ධම්මානුපසසී විහරති ආනාපී
සමපජානො සතිමා විනෙය්‍ය ලොකෙ
අභිජ්ඣා දොමනස්සං , අයං වුච්චති
හික්කවෙ සමමාසති.**

මහණෙනි, මානසික නොකිලිටි බව කවරේ ද?

මහණෙනි, මේ සම්බුදු සසුනෙහි සසර භය දක්නා තැනැත්තා කෙලෙස් තවන විරියය ඇතිව, සිහි නුවණින් යෙදී, නොකිළිටි සිතින් යුතුව, ලෝක ස්වභාව සමූහයේ ඇලීමත්, ගැටීමත් දුරුකිරීම පිණිස, කායික ස්වභාවයන් වෙන් වශයෙන් දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

කෙලෙස් තවන විරියය ඇතිව, සිහි නුවණින් යෙදී, නොකිළිටි සිතින් යුතුව, ලෝක ස්වභාව සමූහයේ ඇලීමත්, ගැටීමත් දුරුකිරීම පිණිස, වින්දන ස්වභාවයන් වෙන් වශයෙන් දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

කෙලෙස් තවන විරියය ඇතිව, සිහි නුවණින් යෙදී, නොකිළිටි සිතින් යුතුව, ලෝක ස්වභාව සමූහයේ ඇලීමත්, ගැටීමත් දුරුකිරීම පිණිස, වින්තන ස්වභාවයන් වෙන් වශයෙන් දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

කෙලෙස් තවන විරියය ඇතිව, සිහි නුවණින් යෙදී, නොකිළිටි සිතින් යුතුව, ලෝක ස්වභාව සමූහයේ ඇලීමත්, ගැටීමත් දුරුකිරීම පිණිස, නාම රූප ධර්මයන් වෙන් වශයෙන් දැකීමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.
මහණෙනි, මෙය මානසික නොකිළිටිබව යයි කියනු ලැබේ.

කතමො ච භික්ඛවෙ සමමාසමාධි? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විච්චෙව ඛාමෙහි විච්චව අකුසලෙහි ධමෙමහි සවිතකං සවිචාරං විචෙකජං පිති සුඛං පඨමජ්ඣානං

උපසම්පජ්ජ විහරති,
 විතක්ක විචාරානං වූපසමා අජ්ඣන්තං
 සම්පසාදනං වෙනසො ඵකොදිභාවං
 අවිතක්කං අවිචාරං සමාධිජං පීති සුඛං
 දුතිශජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, පීතියාව
 විරාගා උපෙක්ඛකොව විහරති සතො ච
 සම්පජානො සුඛඤ්ච කායෙන
 පටිසංවෙදෙති. යනනං අරියා ආවික්ඛන්ති
 උපෙක්ඛකො සත්මා සුඛ විහාරීති
 තතිශජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සුඛස්ස
 ච පහානා දුක්ඛස්ස ච පහානා පුබ්බෙව
 සොමනස්ස දොමනස්සානං අඤ්ඤාමා
 අදුක්ඛමසුඛං උපෙක්ඛා සති පාරිසුද්ධිං
 චතුර්ථජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති. අයං
 වූච්චති භික්ඛවෙ සමමාසමාධි.

මහණෙනි, මහා අරමුණෙහි විත්ත වෛතසික එකමුතුව
 කවරේද?

මහණෙනි, මේ සසුනෙහි සසර භය දක්නා තැනැත්තා
 කාමයන් ගෙන් වෙන්ව, අකුසල ධර්මයන්ගෙන් තුරන්ව,
 ධ්‍යාන අරමුණට සිත ඇදීම, ධ්‍යාන අරමුණෙහි සිත
 හැසිරීම සහිත ධ්‍යාන විත්ත විවේකයෙන් උපන් ප්‍රීති

සහගත සැපයෙන්නන් යුත් ප්‍රථම ධ්‍යාන සමච්ඡාද සම වැදගත කරයි.

ධ්‍යාන අරමුණට සිත ඇදීම හා ධ්‍යාන අරමුණෙහි සිත හැසිරීම සන්සිඳි අරමුණට සිත ඇදීමෙන් හා අරමුණෙහි සිත හැසිරීමෙන් වෙන්ව සමාධියෙන් උපන් ප්‍රීති සැපයෙන්නන් යුත් දෙවැනි ධ්‍යාන සමච්ඡාද සම වැදගත කරයි.

ප්‍රීතියෙන් නොඇළුණු මැදහත් බවින් ගත කරයි. නොකෙළෙසුණු බැවින් ද, සිතියෙන් ද යුතුව වෛතසික සුවය විඳින සුළු වූයේ වෙයි. මැදහත් නො කෙළෙසුණු සැප විභරණය යයි ආර්යයන් වහන්සේලා විසින් කියන ලද තුන් වැනි ධ්‍යාන සමච්ඡාද සමවැදගත කරයි.

සැපයෙන්නොර වූ, පෙරදීම දුකින් තොර වූ, සොම්නස් දොම්නස් අතුරුදහන් වූ, දුක් නොවූ, සැප නොවූ, මැදහත් නොකිළිටි පිරිසිඳු බව ඇති, සතරවන ධ්‍යාන සමච්ඡාද සමවැදගත කරයි.

මහණෙනි, මෙයට මහා අරමුණින් චිත්ත වෛතසික ඵකමුතුව යයි කියනු ලැබේ.

ඉධං වුච්චති භික්ඛවෙ දුක්ඛ නිරෝධගාමිනී පටිපදා අරියසවචං.

මහණෙනි මෙය දුක සන්සිඳුවීම පිණිස අනුගමනය කළයුතු පටිපැදුම් ආර්යය සත්‍යයයි.

(මග්ගසවච නිඤ්ඤාසො)

(ආර්යසච්ච නිද්දෙසො නිට්ඨිනො - 21)

ඉති අජ්ඣාතං වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි
විහරති. ඛනිද්ධා වා ධම්මෙසු ධම්මානුපස්සි
විහරති. අජ්ඣාතා ඛනිද්ධා වා ධම්මෙසු
ධම්මානුපස්සි විහරති. සමුදයධම්මානුපස්සි
වා ධම්මෙසු විහරති. වයධම්මානුපස්සි වා
ධම්මෙසු විහරති. සමුදයවයධම්මා පස්සි වා
ධම්මෙසු විහරති.

මෙසේ තම ආර්ය්‍ය සත්‍ය ධර්මා (විදුර්භූතා නුවණින්)
දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

සෙසු (සත්වයන්ගේ) ආර්ය්‍ය සත්‍ය ධර්මා (ද මෙඛලුය'යි
කියා) හෝ (විදුර්භූතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව)
ගත කරයි.

තමන්ගේද අනුන්ගේද ආර්ය්‍ය සත්‍ය ධර්මා හෝ
(විදුර්භූතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත
කරයි.

(හේතුඵල වශයෙන්) ආර්ය්‍ය සත්‍ය ධර්මාවයන්හි ඇතිවීම
හෝ (විදුර්භූතා නුවණින්) දකිමින් (භාවනානුයෝගීව)
ගත කරයි.

(අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) ආර්ය්‍ය සත්‍ය
ධර්මාවයන්හි නැති වීම හෝ (විදුර්භූතා නුවණින්)
දකිමින් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

(හේතුඵල හා අනිත්‍ය ලක්ෂණාවබෝධ වශයෙන්) ආර්ය සත්‍ය ධර්මතාවයන්හි ඇතිවීම නැතිවීම හෝ (විදර්ශනානුවණින්) දැකීමත් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

අනර්ථ ධර්මානි' වා පනස්ස සති පච්චපට්ඨිතා හොති. යාවදෙව ඤාණමත්තාය පනිස්සතිමත්තාය අනිස්සිතො ව විහරති. න ච කිඤ්චි ලොකෙ උපාදියති. එවමපි බොහික්ඛවෙ තික්ඛු ධම්මෙසු ධර්මානුපස්සි විහරති. චතුසු අරිය සචෙට්ඨසු.

(ධර්මානුපස්සනා නිට්ඨිතා)

ආර්ය සත්‍ය ධර්ම පමණක් ඇතැයිද සත්වයෙකු පුද්ගලයෙකු නැතැ'යි නොකිළිටි (විදර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වෙයි. එය (විදර්ශනා) නුවණ වැඩිම පිණිස ද මතු මත්තෙහි නොකිළිටි (විදර්ශනා කුසල) සිත් පහළ වීම පිණිසද හේතු වේ. (ආර්ය සත්‍ය ධර්මා මගේය; ආර්ය සත්‍ය ධර්මා මමය කියා ගනු ලබන) තණ්හා දිට්ඨි විරහිතව ගත කරයි. ස්කන්ධ ලෝකයේ ආර්ය සත්‍ය ධර්මා කිසිවක් දැඩි ආශාවෙන් අල්ලා නොගනියි. මහණෙනි, සසර භය දක්නා තැනැත්තා මෙසේ සිටි වැදෑරුම් ආර්ය සත්‍ය ධර්මා (විදර්ශනා නුවණින්) දැකීමත් (භාවනානුයෝගීව) ගත කරයි.

යො හි කොච්ඡි තික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො

**සතිපට්ඨානෙ ඵ්වං භාවෙය්‍ය සත්ත වස්සානි,
තස්ස ද්වින්නං ඵ්ලානං අකඝ්ඤානරං ඵ්ලං
පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අකඝ්ඤා, සති
වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.**

මහණෙනි, යමෙක් මෙම සතර සතිපට්ඨානය මෙසේ සත්
වසරක් මුළුල්ලෙහි වඩන් ද, ඔහුට මෙලොදිම අර්හත්
ඵලය ද, උපාදනස්කන්ධය ඉතිරි වූයේ නම් අනාගාමි
ඵලයද යන දෙවැදෑරුම් ඵල අතුරින් එකක් සිදුවෙයි.

**තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ සත්ත වස්සානි, යො හි
කොච්ඡි භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො
සතිපට්ඨානෙ ඵ්වං භාවෙය්‍ය ජ වස්සානි,
තස්ස ද්වින්නං ඵ්ලානං අකඝ්ඤානරං ඵ්ලං
පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අකඝ්ඤා, සති
වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.**

මහණෙනි, සත් වසරක් නොවේ, යම් කිසිවෙක් මෙම සතර
සතිපට්ඨානය මෙසේ හය වසරක් මුළුල්ලෙහි වඩන් ද,
ඔහුට මෙලොව දිම අර්හත් ඵලයද, උපාදනස්කන්ධය
ඉතිරි වූයේ නම් අනාගාමි ඵලයද යන දෙවැදෑරුම් ඵල
අතුරින් එකක් සිදුවෙයි.

**තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ ජ වස්සානි, යො හි කොච්ඡි
භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ ඵ්වං
භාවෙය්‍ය පඤ්ච වස්සානි, තස්ස ද්වින්නං**

එලානං අඤ්ඤානරං එලං පාරිකඛ්ඛං,
දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා
උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ පඤ්ඤා වස්සානි, යො හි
කොච්ඡි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො
සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය වත්තාර
වස්සානි, තස්ස දුට්ඨනං එලානං
අඤ්ඤානරං එලං පාරිකඛ්ඛං, දිට්ඨව
ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ
අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ වත්තාර වස්සානි, යො හි
කොච්ඡි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො
සතිපට්ඨානෙ එවං භාවෙය්‍ය තිනි වස්සානි,
තස්ස දුට්ඨනං එලානං අඤ්ඤානරං එලං
පාරිකඛ්ඛං, දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති
වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ තිනි වස්සානි, යො හි
කොච්ඡි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො

සතිපට්ඨානෙ ඵ්වං භාවෙය්‍ය ඥෙව වස්සානි,
 තස්ස දුට්ඨං ඵලානං අඤ්ඤාතරං ඵලං
 පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති
 වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ ඥෙව වස්සානි, යො හි
 කොච්ඡි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො
 සතිපට්ඨානෙ ඵ්වං භාවෙය්‍ය ඵකං වස්සං,
 තස්ස දුට්ඨං ඵලානං අඤ්ඤාතරං ඵලං
 පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති
 වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ ඵකං වස්සං, යො හි කොච්ඡි
 භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො සතිපට්ඨානෙ ඵ්වං
 භාවෙය්‍ය සත්ත මාසානි තස්ස දුට්ඨං
 ඵලානං අඤ්ඤාතරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං,
 දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා
 උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ සත්ත මාසානි, යො හි
 කොච්ඡි භික්ඛවෙ ඉමෙ වත්තාරො

සතිපට්ඨානෙ ඵලං භාවෙය්‍ය ජ මාසානි
 තස්ස දුට්ඨං ඵලානං අඤ්ඤානරං ඵලං
 පාරිකඩ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති
 වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ ජ මාසානි, යො හි කොචි
 භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ ඵලං
 භාවෙය්‍ය පඤ්ඤා මාසානි,
 තස්ස දුට්ඨං ඵලානං අඤ්ඤානරං ඵලං
 පාරිකඩ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති
 වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ පඤ්ඤා මාසානි, යො හි
 කොචි භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො
 සතිපට්ඨානෙ ඵලං භාවෙය්‍ය චත්තාරි
 මාසානි, තස්ස දුට්ඨං ඵලානං අඤ්ඤානරං
 ඵලං පාරිකඩ්ඛං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා,
 සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ චත්තාරිමාසානි, යො හි
 කොචි භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො

සතිපට්ඨානෙ ඵලං භාවෙය්‍ය තීනි
මාසානි, තස්ස දව්‍යනං ඵලානං අඤ්ඤානරං
ඵලං පාරිකඛිං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා,
සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ තීනිමාසානි, යො හි කොචි
භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ ඵලං
භාවෙය්‍ය ද්වෙ මාසානි, තස්ස දව්‍යනං
ඵලානං අඤ්ඤානරං ඵලං පාරිකඛිං,
දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා
උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ ද්වෙ මාසානි, යො හි
කොචි භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො
සතිපට්ඨානෙ ඵලං භාවෙය්‍ය ඵකං මාසං,
තස්ස දව්‍යනං ඵලානං අඤ්ඤානරං ඵලං
පාරිකඛිං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති
වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨන්තු භික්ඛවෙ මාසො, යො හි කොචි
භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ ඵලං
භාවෙය්‍ය අධිමාසං.

තස්ස දව්‍යනං ඵලානං අඤ්ඤානරං ඵලං
පාරිකඛිං, දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති

වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

තිට්ඨතු භික්ඛවෙ අධමාසො, යො හි කොච්ඡි භික්ඛවෙ ඉමෙ චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ ඵලං භාවෙය්‍ය සත්තාහං.

තස්ස අවිනං ඵලානං අඤ්ඤානරං ඵලං පාටිකඛ්ඛං, දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

මහණෙනි යමෙක් ඉහත කී ආකාරයෙන් මේ සතර සතිපට්ඨානය මනා ලෙස අඤ්ඤාව සය වසරක් නොවෙයි පස් වසරක්, සිව් වසරක්, තුන් වසරක්, දෙවසරක්, එක් වසරක් හෝ නැතිනම් හත් මසක් හෝ හය මසක්, පස්මසක්, සිව් මසක්, තුන් මසක්, දෙමසක්, එක් මසක්, අඩ මසක්, නැති නම් කියන ලද ආකාරයෙන් මනාව දින හතක් හෝ භාවනා වශයෙන් වඩයිනම් ඔහුට මෙලොව දීම අර්හත් ඵලයද, උපාදානස්කන්ධය ඉතිරි වූයේ නම් අනාගාමී ඵලයද යන දෙවැදෑරුම් ඵල අතුරින් එකක් සිදුවෙයි.

ඵකායනො අයං භික්ඛවෙ මගො සත්තාහං විසුද්ධියා සොක පරිඤ්චානං සමතික්කමාය දුක්ඛ දොමනස්සානං අත්ථඛගමාය ඤායස්ස අධිගමාය නිබ්බාණාස්ස සවජ්ඣිරියාය යදිදං චත්තාරො සතිපට්ඨානා ඉති යනං වුත්තං ඉදමෙනං පටිච්ච වුත්තනති.

මහණෙනි, මේ සතර සතිපට්ඨානය විත්ත

පාරිශුද්ධිය පිණිසත්, ශෝක වැළපීම ඉක්මවීමටත්, කායික මානසික දුක් දොමනස් පහ කිරීමටත්, ලෝකෝත්තර මාර්ග නුවණ ඉපදීමටත්, නිවන අවබෝධ කිරීමටත් ඇති එකම මගයි. මෙසේ යම් කරුණක් කියන ලද ද, මෙය ඒ සඳහා (නිවන් පිණිස) දේශනා කරන ලදී.

ඉදමවොච භගවා අත්තමනා තෙ නික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනන්දන්ති.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සතුවු සිත් ඇති ඒ නික්ෂුභු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දේශනාවට අභිශාසිත් සතුවු වූවාහුය.

(මහා සතිපට්ඨාන සුත්තං නිට්ඨිතං)
සුපිරිසිදු සිතුවී දෙසුමෙහි සිංහල අනුවාදය
නිමවෙයි

මහා මංගල සූත්‍රය

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා
සාවත්ථීයං විහරන් ජේතවනෙ

අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො
 අඤ්ඤතරා දෙවතා අභිකන්තාය රත්තියා
 අභික්කන්තවණ්ණා කෙවලකප්පං ජේතවනං
 ඕහාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසංකමි;
 උපසංකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා
 ඵකමන්තං අට්ඨාසි. ඵකමන්තං ධීතා ඛො සා
 දෙවතා භගවන්තං ගාරාය අප්පිකධාසි -

1. බහු දෙවා මනුස්සා ච,
 මංගලානි අචින්නයුං
 ආකංඛමානා සොත්ථානං,
 බාහි මංගලමුත්තමං
2. අසෙවනාව බාලානං,
 පණ්ඩිතානඤ්ච සෙවනා,
 පූජා ච පූජනීයානං,
 ඵතං මංගලමුත්තමං
3. පතිරූපදෙසවාසොච,
 පුබ්බේ ච කතපුඤ්ඤතා,
 අත්තසම්මාපණ්ඨි ච,
 ඵතං මංගලමුත්තමං

4. බාහුසව්වඤ්ඤා සිප්පඤ්ඤා,
 විනයො ච සුසික්ඛිතො,
 සුභාසිතා ච යා වාචා,
 ඵතං මංගලමුත්තමං

5. මානාපිතු උපට්ඨානං,
 පුත්තදුරස්ස සංගහෝ,
 අනාකුලා ච කම්මනීතා,
 ඵතං මංගලමුත්තමං

6. දුභඤ්ඤා ධම්මවරියා ච,
 ඤ්ඤාකානඤ්ඤා සංගහො,
 අනවජ්ජාති කම්මානි,
 ඵතං මංගලමුත්තමං

7. ආරති විරති පාපා,
 මජ්ඣපානා ච සංඤ්ඤාමො,
 අප්පමාදො ච ධම්මෙසු,
 ඵතං මංගලමුත්තමං

8. ගාරවො ච නිවාතො ච,
 සන්තුට්ඨි ච කතඤ්ඤානා,
 කාලේන ධම්මසවනං,
 ඵතං මංගලමුත්තමං

9. බහ්නී ච සොචචස්සනා,
සමණානඤ්ච දස්සනං,
කාලේහ ධම්මසාකච්ඡා,
එතං මංගලමුත්තමං
10. තපොච ඛුහ්මචරියඤ්ච,
අරියසච්චාන දස්සනං,
නිබ්බානසච්ඡිකිරියාච,
එතං මංගලමුත්තමං
11. චුට්ඨස්ස ලොකධම්මෙහි,
චිත්තං යස්ස හ කම්පති,
අසොකං චිරජං ඛෙමං,
එතං මංගල මුත්තමං
12. එතාදිසානි කත්වාන,
සබ්බතථමපරාපිතා
සබ්බතථ සොන්ථිං ගච්ඡන්ති,
තං තෙසං මංගලමුත්තම'න්ති.

රතන සූත්‍රය

1. යානිධ භූතානි සමාගතානි, භූමිමානි වා

යාහි ව අන්තලික්කේ, සබ්බේව භූතා සුමනා
 භවන්තු, අටොපි සක්කව්ව සුභාන්තු
 භාසිතං

2. තස්මා හි භූතා නිසාමෙට් සබ්බේ, මෙත්තං
 කරොටි මානුසියා පජාය, දිවා ච රත්තො ච
 හරන්තියෙ ඛලං, තස්මා හි නෙ රක්ඛට්
 අප්පමන්තා

3. යං කිඤ්චි චිත්තං ඉධ වා හුරං වා,
 සග්ගෙසු වා යං රතනං පණිතං, න නො සමං
 අත්ථි තථාගතෙන, ඉදුමපි බුද්ධෙ රතනං
 පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු

4. ඛයං විරාගං අමතං පණිතං, යදුප්පිකා
 සත්තමුනි සමාහිතො, නතෙන ධම්මෙන
 සමත්ථි කිඤ්චි, ඉදුමපි ධම්මෙ රතනං
 පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු

5. යං බුද්ධ සෙට්ඨො පරිවණ්ණාසි සුචිං ,
 සමාධිමානන්තරිකඤ්ඤමාහු, සමාධිනා
 තෙන සමොන විජ්ජති, ඉදුමපි ධම්මෙ රතනං
 පණිතං, එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු

6. යෙ පුග්ගලා අට්ඨි සතං පසන් ථා, චත්තාරි

එතානි යුගානි හොන්ති තෙ දක්ඛිණොය්‍යා
සුගතස්ස සාවකා, එතෙසු දින්නානි
මහප්ඵලානි ඉදුමිපි සංඝේ රතනං පණීතං
එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු

7. යෙ සුප්පයුත්තා මනසා දුල්භෙන,
නික්කාමිනො ගොතමසාසනමිති, තෙ පත්ති
පත්තා අමතං විගයිහ, ලද්ධා මුඛා නිබ්බුතිං
භුඤ්ඤමානා, ඉදුමිපි සංඝේ රතනං පණීතං
එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු

8. යථිනිදුඛිලො පඨවිං සිතොසියා, චතුඛිති
වාතෙහි අසම්පතමිපියො,
තථුපමං සප්පුරිසං වදුමි, යො අරියසච්චානි
අවෙච්ච පස්සති, ඉදුමිපි සංඝේ රතනං
පණීතං එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු

9. යෙ අරියසච්චානි විභාවයන්ති, ගමිහිරං
පඤ්ඤෙහ සුදෙසිතානි, කිඤ්චාපි තෙ
හොන්ති භුසප්පමත්තා, න තෙ භවං අට්ඨමං

ආදියන්හි ඉදුම්පි සංඝේ රතනං පණිතං
එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු

10. සභාවස්ස දස්සනසම්පදය, තයස්ස
ධම්මා ජනිතා භවන්ති සක්කායදිට්ඨි
විචිකිච්ඡිතඤ්ච, සිලබ්බතං වාපි යදන්ථි
කිඤ්චි චතුහපායෙහි ච විප්පමුත්තො,
ඡවාහිධානාහි අහබ්බෝ කාතුං ඉදුම්පි සංඝේ
රතනං පණිතං එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි
හොතු

11. කිඤ්චාපි සො කම්මං කරොති පාපකං,
කායෙන වාචා උදුචෙනසා වා
අහබ්බො සො තස්ස පටිච්ඡාදය, අහබ්බතා
දිට්ඨපදස්ස චුත්තා ඉදුම්පි සංඝේ රතනං
පණිතං එතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු

12. වනප්පගුම්බෙ යථා චුස්සිතග්ගෙ,
ගිම්හාන මාසේ පඨමස්මිං ගිම්හෙ තථු- පමං
ධම්මවරං අද්දෙසයි,නිබ්බානගාමිං පරමං

හිතාය ඉදුම්පි බුද්ධෙ රතනං පණීතං ඵතෙන
සච්චෙන සුවත්ථි හොතු

13. වරො වරඤ්ඤු වරදො වරාහරො,
අනුත්තරො ධම්මවරං අදෙසයි ඉදුම්පි
බුද්ධෙ රතනං පණීතං ඵතෙන සච්චෙන
සුවත්ථි හොතු

14. ඛිණං පුරාණං නවං නත්ථි සම්භවං,
විරත්තවිත්තා ආයතිකෙ භවස්මිං තෙ
ඛිණාඛිපා අවිරුද්ධිච්ඡන්ද, නිබ්බන්ති ධීරා
යථායං පදිපො ඉදුම්පි සංඝේ රතනං පණීතං
ඵතෙන සච්චෙන සුවත්ථි හොතු

15. යානිධි භූතානි සමාගතානි, භූමිමානි වා
යානි ච අන්තලික්ඛෙ තථාගතං දේවමනුස්ස
පූජිතං, බුද්ධං නමස්සාම සුවත්ථි හොතු

16. යානිධි භූතානි සමාගතානි, භූමිමානි
වා යානි ච අන්තලික්ඛෙ තථාගතං
දේවමනුස්ස පූජිතං, ධම්මං නමස්සාම

සුවන්ටී හොතු

17. යානිධ භූතානි සමාගතානි, භූමිමානි වා
යානි ච අන්තලික්ඛේ තථාගතං දේවමනුස්ස
පූජිතං, සංඝං නමස්සාම සුවන්ටී හොතු

කරණිය මෙත්ත සූත්‍රය

1. කරණියමන්ථකුසලෙන,
යං තං සන්තං පදං අභිසමෙච්ච
සක්කො උජ්ජ ච සුජ්ජච,
සුවචො චස්ස මුදු අනනිමානී
2. සන්තුස්සකො ච සුහරො ච,
අප්පකිච්චො ච සල්ලහුක චුත්ති
සන්තින්ද්‍රියො ච නිපකො ච,
අප්පගඛිහො කුලෙසු අනනුගිද්ධො
3. න ච බුද්දං සමාවරේ කිඤ්චි,
යෙන විඤ්ඤු පරෙ උපචදෙය්‍යං,
සුඛිනෝවා ඛෙමිනො හොන්තු,

සබ්බේ සත්තා භවන්තු සුඛිත්තා

4. යෙ කෙච් පාණාහුතන්ථී,
තසා වා ථාවරා වා අනවසේසා
දිසා වා යෙව මහන්තා වා,
මජ්ඣිමා රස්සකා ණුකට්ඨලා
5. දිට්ඨා වා යෙව අද්දිට්ඨා,
යෙ ච දුරෙ වසන්ති අවිදුරෙ
භූතා වා සම්භවෙසී වා,
සබ්බෙසත්තා භවන්තු සුඛිත්තා
6. න පරො පරං නිකුඛ්බෙථ,
නාතිමඤ්ඤෙන කතථි නං කඤ්චි
ඛ්‍යාරොසනා පටිසසඤ්ඤ,
නාඤ්ඤමඤ්ඤස්ස දුක්ඛමිච්ඡෙය්‍ය
7. මානා යාථා නියං පුත්තං
ආයුසා එක පුත්තමනුරක්ඛෙ
එවමපි සබ්බභූතෙසු,

මානසං භාවයෙ අපරිමාණං

8. මෙන්තඤ්ච සබ්බලොකස්මිං,
මානසං භාවයෙ අපරිමාණං
උද්ධං අධො ච නිරියඤ්ච,
අසම්බාධං අවේරං අසපන්නං
9. නිරිදං චරං නිසින්නො වා,
සයානො වා යාවනස්ස විගතමිද්ධො
ඵනං සනිං අධිරිඛේය්‍ය,
බ්‍රහ්මමෙතං විහාරං ඉධමාහු
10. දුට්ඨිඤ්ච අනුපගම්ම, සිලවා
දස්සනෙන සම්පන්නො
කාමෙසු විනයෙය්‍යගේධං,
හ හි ජාතු ගබ්භසෙය්‍යං පුනරෙතීති.

මහාකස්සප බොජ්ඣංග සූත්‍රය

1. ඵ්වං මෙ සුතං ඵකං සමයං භගවා

රාජගතෙ විහරන් වෙළවනෙ
කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන
ආයස්මා මහාකස්සපො පිප්පලිගුහායං
විහරන් ආබාධිකො දුක්ඛිනො
බාළ්හගිලානො,

2. අට්ඨ ඛො භගවා සායන්හසමයං
පනිසල්ලානා වුට්ඨිතො යෙනායස්මා
මහාකස්සපො තෙනුපසඛිකම්;
උපසංකම්භවා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි.
නිසජ්ජ ඛො භගවා ආයස්මන්තං
මහාකස්සපං ඵතදවොච.

3. කච්චි තෙ, කස්සප, ඛමනියං කච්චි
යාපනියං කච්චි දුක්ඛා වෙදනා පටික්කමන්ති,
නො අභික්කමන්ති; පටික්කමොසානං
පඤ්ඤායති, නො අභික්කමො ති.

4. නමෙ භන්තෙ, ඛමනියං න යාපනියං.
බාළ්හා මෙ දුක්ඛා වෙදනා අභික්කමන්ති,
නො පටික්කමන්ති; අභික්කමොසානං
පඤ්ඤායති, නො පටික්කමො' ති.

5. 'සත්ති මෙ, කස්සප, බොජ්ඣංගො මයා සම්මදුක්ඛානා භාවිතා ඛණ්ඩිකතා අභිඤ්ඤාය සම්බෝධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති. කතමෙ සත්ත?

6. සති සම්බොජ්ඣංගො ඛො, කස්සප, මයා සම්මදුක්ඛානො භාවිතො ඛණ්ඩිකතො අභිඤ්ඤාය සම්බෝධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.

7. ධම්මවිචය සම්බොජ්ඣංගො ඛො, කස්සප මයා සම්මදුක්ඛානො භාවිතො ඛණ්ඩිකතො අභිඤ්ඤාය සම්බෝධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.

8. චිරිය සම්බොජ්ඣංගො ඛො, කස්සප මයා සම්මදුක්ඛානො භාවිතො ඛණ්ඩිකතො අභිඤ්ඤාය සම්බෝධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.

9. පිති සම්බොජ්ඣංගො ඛො, කස්සප මයා සම්මදුක්ඛානො භාවිතො ඛණ්ඩිකතො අභිඤ්ඤාය සම්බෝධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.

10. පස්සද්ධි සම්බෝජ්ඣංගො ඛො, කස්සප මයා සම්මදුක්ඛානො භාවිතො ඛුල්ලිකතො අභිඤ්ඤාය සම්බෝධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.

11. සමාධි සම්බෝජ්ඣං ගො ඛො, කස්සප මයා සම්මදුක්ඛානො භාවිතො ඛුල්ලිකතො අභිඤ්ඤාය සම්බෝධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.

12. උපෙක්ඛා සම්බෝජ්ඣං ගො ඛො, කස්සප මයා සම්මදුක්ඛානො භාවිතො ඛුල්ලිකතො අභිඤ්ඤාය සම්බෝධාය නිබ්බාණාය සංවත්තන්ති.

13. ඉමෙ ඛො කස්සප සත්ත බෝජ්ඣංගා මයා සම්මදුක්ඛානා භාවිතා ඛුල්ලිකානා අභිඤ්ඤාය සම්බෝධාය නිබ්බාණාය සංවත්තති.

14. තග්ඝ, භගව, බෝජ්ඣංගා; තග්ඝ, සුගත, බෝජ්ඣංගා ති.

15. ඉදුමචොච භගවා, අත්තමනො ආයස්මා මහාකස්සපො භගවතො භාසිතං අභිනන්දි,

16. චුට්ඨිති වායස්මා මහා- කස්සපො නමිහා
 ආබාධා, නට්ඨාපනිනො වායස්මනො
 මහාකස්සපස්ස සො ආබාධො අහොසිති.

